

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1926 - ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 7.50 - ΤΕΥΧΟΣ 3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΡΙΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ: Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΟΡ-
ΚΑΖΑΖΗ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΥ. (ΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ: ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΒΙΟΥ ΤΗΣ
ΚΡΥΠΤΟΦΕΡΡΗΣ.

ΒΑΡΔΑΚΗ: ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

LESUEUR: Ἡ φαντασία εἰς τὴν Τέχνην καὶ τὴν Ζωὴν.

MASTRAYAM: Ἡ λύπη τοῦ ἔρωτος (ἔργον Γλυπτικῆς).

MACKIE: Εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κορηνοῦ. Ἐνα κινήγι εἰς τὸ Περγουῦ.

ΣΩΚΟΥ: Ἡ Διὰ θαρμένη.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ROUSSEAU: Ἡ ἐπίδρασις τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν ἐπὶ
τῶν λαῶν.

ΧΑΡΑΜΗ: Τὰ μάτια καὶ τὰ περιεργα αὐτῶν.

ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΥ: Ἡ δίχη τοῦ Σωκράτους.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΔΗΛΩΤΕΑΙ

ΕΣΩΤ. Ἐτησίᾳ Δρ. 150—Ἐξάμηνο; Δρ. 80

ΕΣΩΤ. Ἐ. ἁγγ. 2— Ἐ. ἁγγ. 1

ΑΜΕΡ. Ἐ. Δολλ. 10— Ἐ. Δολλ. 6

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΕΣΩΤ. Δρ. 7.50—ΕΣΩΤ. Σελ. 2

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΕΡΓΙΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ 22

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ

ΠΕΡ. 5395

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ ΤΗΝ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑΝ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ
ΚΛΙΝΙΚΗΝ

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Υφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας.
Διευθυντοῦ Ὀφθαλμολογικῶν Κλινικῶν. Ὀφθαλμο-
λόγου Σχολῆς Παρισίων.

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ: Καταρράκτης ἀμέσως καὶ ἀσφα-
λῶς. Τραχώματα, τριχίασις, ἀλλοιωθρία κλπ., διὰ τῶν
ἀσφαλεστέρων θεραπειῶν καὶ πάντα τὰ ὀφθαλμικά
νοσήματα.

27 ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 27 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ

ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 28 - ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Ἔργασια περιποιημένη με στοιχεῖα καινουργῆ.
Παράδοσις ταχέια με ἀκριβειαν.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΠΑΡΔΑΝΗΣ

26/11/26
755
1926

1926 - ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 7.50 - ΤΕΥΧΟΣ 3

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

ΟΙ ΛΑΒΟΝΤΕΣ τὸ πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον τεῦχος ἢ μόνον ἐν ἑξ' αὐτῶν, παρακαλοῦνται ὅπως, ἐὰν δὲν προτίθενται νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, ἐπιστρέψωσι ταῦτα εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ γνωρίζοντες συγχρόνως τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν πρὸς τακτοποίησιν τῶν βιβλίων μας.

Οἱ δὲ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ὅπως ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν των εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ.

Δέον νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ περιοδικὸν τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἔνεκα τούτου ἐφ' ὅσον τὰ οἰκονομικά αὐτοῦ μέσα ἐνισχύονται, ἐπὶ τοσοῦτον θὰ ἐμπλουτίζεται.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ»,
ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Ἄπειρα εἶναι τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ ἐπιστολαὶ αἱ κατακλείουσαι τὰ γραφεῖα μας διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ».

Τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν ἀπέδειξεν ὅτι ἦτο ἀπαραίτητος μία τοιαύτη ἔκδοσις περιοδικοῦ γενικοῦ περιχομένου. Καὶ εἶχε δίκαιον διότι ἡ «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ εἶναι τὸ μόνον περιοδικὸν τοῦ εἴδους του, τὸ ὁποῖον κατώρθωσε νὰ παρουσιασθῇ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ εἰς περιεχόμενον ἀλλὰ καὶ εἰς ἐμφάνισιν ἀνώτερον τῶν ἄλλων. Ἐν τοιοῦτον περιοδικὸν τοῦ ὁποίου συνεργᾶται εἶναι οἱ κορυφαῖοι Ἕλληνες ἐπιστήμονες, μία τοιαύτη ἔκδοσις, χρήσιμος, πολύτιμος, διδακτικὴ, τερπνὴ καὶ ὠφέλιμος δὲν ἤμποροῦσε παρὰ νὰ κατακτήσῃ τὸ κοινόν. Ἡ κυκλοφορία τῶν δύο πρώτων τευχῶν καὶ ἡ δὲς τοῦ μηνὸς ἔκδοσις αὐτοῦ δεικνύει ὅτι τὸ κατέκτησε. Ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπέστρεψαν τὰ δύο πρῶτα τεύχη καὶ τοῦτο διότι οὗτοι εὖρον ἀτελείας τινὰς εἰς αὐτά, ἀλλὰ καὶ διότι οὗτοι ἐνόμιζον ὅτι μὲ τὴν συνδρομὴν των θὰ κτίσωμεν ἀνάκτορα μεγαλοπρεπῆ. Τοὺς τοιούτους διαβεβαιοῦμεν ὅτι ἡμεῖς ἀνάκτορον μας ἔχομεν τὴν «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ» καὶ τὸ ὄνειρον μας εἶναι αὐτὴν νὰ κοσμήσωμεν διὰ τῆς συνδρομῆς των. Πλείστοι εἶναι ὅμως ἐκεῖνοι οἵτινες ἀποτελοῦν ἐν μεθ' ἡμῶν σῶμα ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ περιοδικοῦ, ἐμφορούμενοι ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων καὶ προθύμως μάλιστα συγχωροῦντες ἀτελείας τινὰς αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι πᾶσαι θέλουσιν ἀρθῆ σὺν τῷ χρόνῳ. Οἱ τοιοῦτοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ μᾶς συντρέξωσι καὶ εἰς τὸ νὰ κατωρθώσωμεν τὴν ἐβδομαδιαίαν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ.

ΕΜΜ. Γ. ΜΠΑΡΔ.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΙΑΤΡΙΚΗ

Η ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΩΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΜΥΝΗΣ Ἡ ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΕΩΣ
ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ ΑΝΤ. Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἰς τὴν μεγαλοποίησιν δὲ τοῦ κινδύνου τῆς μολύνσεως, μέχρι πανικοῦ, μέχρι βαθμοῦ ἀνεπιστημονικοῦ, συνετέλεσαν οὐχὶ ὀλίγον καὶ ἰατρικαὶ τινες ἀντιλήψεις, ὡς καὶ ὁρισμένοι τινες διαταγαὶ τῶν Ἀρχῶν. Οὕτω λ.χ. ἐπανειλημμένως ἐξεμάνησαν οἱ κάτοικοι πλείστων κωμοπόλεων, πιστεύσαντες εἰς τὰς πρώτας, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ἰδρύσεως Σανατορίου, μέλλοντος νὰ λειτουργήσῃ καθ' ὅλους τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς, εἰς τὴν γειτονίαν μὲν, ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν χιλιομέτρων ὄλων ἀπὸ τῶν συνοικισμῶν των, ἐνῶ ἐφιλοξένουν συγχρόνως ἐντὸς τῆς κωμοπόλεός των καὶ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των ἀσθενεῖς, μὴ ἐπισήμως μὲν χαρακτηρισθέντας ὡς φυματικούς, διὰ τὸν λόγον ὅμως ἀκριβῶς τοῦτον πολὺν κινδυνωδεστέρους. Πλειστάκις δ' ἐδικαιώθησαν οὗτοι ἀτιχῶς ἐν τέλει ἐν ταῖς σχετικαῖς παρὰ ταῖς Ἀρχαῖς ἐνεργείαις αὐτῶν.

Εἰς δὲ τὸν Στρατόν, μέχρι πρό τιος τοῖλάχιστον, παρέμενε μετὰ τῶν λοιπῶν νοσηλευμένων στρατιωτῶν, ἀνευ οὐδενὸς προφυλακτικοῦ μέτρου, καὶ ὁ ἀνοικτὴν, ἐμπύρειον φυματίωσιν φέρον, ἐφ' ὅσον ἡ ἐξέτασις τῶν πτυσμάτων του δὲν ἀπέβαινε δις θετικὴ, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως ἐκείνης, ἀπεμονοῦτο οὗτος αἴφνης αὐστηρῶς, καίτοι ἀπὸ μακροῦ βεβαίως θ' ἀπέπτυνε ἀνενοχλήτως μικρόβια καὶ εἰς τὸν στρατῶνα καὶ εἰς τὰ θεραπευτήρια ἔνθα ἐνοσηλεύετο, καὶ παρεδίδοτο μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν του, ἀνευ ἄλλων διατυπώσεων, εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ εἰδικὴ ὅμως προδιάθεσις — ὀφειλομένη, ὡς ἐρρήθη ἤδη, εἰς εἰ-

δικήν χημικήν σύστασιν—ὁρισμένων ὀργανισμῶν, ἐναντι ὁρισμένων νόσων, φρονῶ, ὅτι δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν φυματίωσιν καὶ τὰς φυματιώδεις παθήσεις ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ εἰς πλείστας ἄλλας, εἴτε λοιμώδεις, εἴτε μὴ λοιμώδεις νόσους.

Μήπως αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὰς μεγάλας ἐπιδημίας χολέρας, πανώλους, ἔξανθηματικῶν τύφου, εὐλογίας, κοιλιακοῦ τύφου κ.λπ. δὲν προσβάλλονται πάντες, ὅσοι ἀναμφισβητήτως ἐξετέθησαν εἰς ἀσφαλῆ μόλυνσιν καὶ δὲν ἀποθνήσκουσι πάντες οἱ προβληθέντες, δὲν ἀποδυνκνύει τὴν διάφορον τῶν ἀνθρώπων προδιάθεσιν πρὸς τὰ λοιμώδη νοσήματα ἢ τὴν διάφορον ἐναντίον αὐτῶν ἄμυναν; Μήπως δὲν παρετήρησαν οἱ πλείστοι τῶν ἰατρῶν οἰκογενειακὸς τύπος ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν πλείστων λοιμωδῶν νοσημάτων; Γνωρίζω οἰκογενεῖας ἀπωλεσάσας πάντα τὰ ἕξ ὀστρακιάς ἢ διφθερίτιδος προσβληθέντα τέκνα των, ἐνῶ ὁ χαρακτήρ τῆς ἐπιδημίας (genius epidemicus) δὲν ἦτο γενικῶς βαρύτερος, ἢ ἄλλας τῶν ὁποίων τὰ νοσήσαντα μέλη παρουσίασαν τὰς αὐτὰς κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς νόσου ἐπιπλοκάς.

Θὰ ἐπεθύμουν προσέτι νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν κ.κ. Συναδέλφων καὶ ἐπὶ τῆς δυσχερείας, ἧς συναντῶσιν οἰκογενεαὶ τινες περὶ τὴν διατροφὴν τῶν τέκνων των κατὰ τὴν πρώτην βρεφικὴν ἡλικίαν αὐτῶν, ἐνῶ ἄλλαι οἰκογενεαὶ παρὰ τὴν μικρὰν προσοχὴν, ἣν δίδουσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀνατρέφουσιν ἀπροσκοπτικῶς σχεδὸν τὰ βρέφη των. Βεβαίως διαιτητικαὶ παρεκτροπαί, ἔστω καὶ ἄπαξ λαβοῦσαι χώραν, δύνανται νὰ προκαλέσωσι μακροχρόνιον ἀνωμαλίαν τῆς πεπτικῆς ἰκανότητος τοῦ βρεφικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ νὰ ἐπιφέρωσι καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ἢ νὰ ἔχωσι τὴν ἀπήχησιν αὐτῶν καὶ πέραν ἐτι τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας. Ἡ ἐντύπωσίς μου οὐχ' ἦττον εἶναι, ὅτι βρεφικοὶ τινες ὀργανισμοὶ ἐμφανίζουσιν, δυσυπερβλήτους πολλάκις δυσχερείας περὶ τὴν διατροφὴν αὐτῶν, εἴτε συνεπεῖα ἀτελοῦς ἐκκρίσεως καὶ παραγωγῆς φουραμάτων, εἴτε συνεπεῖα γενικωτέρας τινὸς ἀνωμαλίας περὶ τὴν ἀπόσχισιν τῶν λευκωματοειδῶν οὐσιῶν τῶν τροφῶν καὶ ἰδία τοῦ γάλακτος, τ.ἔ. πάντως ἔνεκεν ἀνωμαλίας τοῦ χημισμοῦ αὐτῶν, συγγενοῦς τινος ἄρα καὶ συνεπῶς ἐκ κληρονομικότητος προερχομένης ἀνωμαλίας. Νομίζω δέ, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ παρατήρησίς μου, ὅτι ἡ πεπτικὴ αὕτη ἀνωμαλία συμπίπτει πολλάκις ν' ἀφορᾷ εἰς ἄτομα καταγόμενα ἕξ οἰκογενειῶν προδιατεθειμένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα εἰς φυματίωσιν.

Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ ἐτέρου πεδίου τῆς παθολογίας θὰ ἠδύναντο αἱ ἀνωτέρω σκέψεις νὰ ὀδηγήσωσιν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων περιπτώσεων. Ἡ τῶν Ἀλβανοφόνων λ.χ. περιοίκων τῶν Ἀθηνῶν ἢ τῶν κατοίκων τῆς Πελοποννήσου ἢ τῶν Νήσων νευρασθένεια καὶ ἡ ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν ἐνοχλημάτων των ὑπερβολικότης, ἣτις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου μου ἐκλόγιζε πολλάκις τὴν ἐπὶ τὴν ἰκανότητά μου πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἀρρώστου καὶ

ἀνεύρεσιν τῆς ὀργανικῆς ἀφορμῆς τῶν παραπόνων καὶ τῶν ἐνοχλημάτων του πεποίθησίν μου, εἶναι διὰ τὸν προσεκτικὸν παρατηρητὴν τόσον χαρακτηριστικὴ καὶ τόσον σαφής, ὥστε συνέβη πολλάκις εἰς τὸν κατόπιν βίον μου ν' ἀνακαλύψω, βασιζόμενος ἐπὶ τῶν ἰδιωζουσῶν ἐκδηλώσεων τῆς ψυχοσυνθέσεως αὐτῶν καὶ μόνον, ὅτι πρόγονός τις τοῦ ὑπ' ἐξέτασίν μου πάσχοντος ὁμίλει τὴν ἄλβανικὴν διάλεκτον, ὅτι ἄρα ὁ ἀσθενὴς ἦτο ἄλβανικῆς καταγωγῆς, πηγῆς ἅμα καὶ ἀποδείξεως τῆς χαρακτηριστικῆς καὶ εἰδικῶς ἐκδηλουμένης νευρασθενείας αὐτοῦ.

Ἄλλὰ καὶ οἱ Κεφαλλῆνες καὶ οἱ Κρητες καὶ οἱ Δωδεκανήσιοι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Καλυμνίους καὶ τοὺς Ροδίους, καὶ οἱ Κύπριοι καὶ τέλος, οἱ οὐχὶ δ' ἔσχατοι ἐν τούτοις ἐν τῇ συχνότητι τῶν νευρασθενικῶν των ἐκδηλώσεων Χῖοι, παρουσιάζουσι συχνότατα ποικίλα νευρασθενικὰ ἐνοχλήματα. Εἶναι δὲ παράδοξον ὅτι, ὅχι μόνον ὁ τρόπος τῆς ἐκδηλώσεως τῶν ἐνοχλημάτων τῶν ἀσθενῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν διαφέρει ἀναλόγως τῆς καταγωγῆς τῶν ἐξεταζομένων.

Τίς δ' εἶδε μήτοι ἡ διαφορὰ αὕτη ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον βαρείας διαταραχῆς τῆς ἰσορροπίας τοῦ νευρικοῦ καὶ ἰδία τοῦ συμπαθητικοῦ συστήματος ἔλκει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκ τῆς διαφοροῦ καταγωγῆς τῶν ἀρχηγόνων κατοίκων ἢ τῶν παλαιωτάτων ἐπιδρομέων τῶν μερῶν τούτων. Μήπως εἰς τοιοῦτους τινὰς λόγους διαφοροῦ καταγωγῆς δέον ν' ἀποδοθῶσι καὶ αἱ παρατηρούμεναι διαφοραὶ ἐν τῇ ψυχοσυνθέσει τῶν Χίων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀμέσους γείτονας αὐτῶν τοὺς Σαμίους;

Πάντα ταῦτα εἶναι ζητήματα λίαν ἐνδιαφέροντα, εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων θὰ νηχόμεν νὰ συνετέλουν ἀπὸ ἰατρικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐθνολογικῆς ἀπόψεως, αἱ ἐν ταῖς παρούσαις γραμμαῖς ριπτόμεναι σκέψεις.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΥ

Η ΙΛΕΑ ΚΑΙ Ο ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΥΠΟ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ

Γ.

Πᾶσα δημιουργική, ρηξικέλευθος ἰδέα, προοριζομένη ἐξ ὑπαρχῆς νὰ ἀποκαλύψῃ νέους δρίζοντας ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ σταδιοδρομίᾳ κατὰ χρόνον καὶ τόπον, ἀποκαλύπτεται καὶ ἐκδηλοῦται δι' ἐνὸς ὑπερέτερου ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ ὄντος, δι' ἐνὸς Ὑπεράνθρωπου. Ἐργάζονται πρὸς τοῦτο αἰῶνες πολ- λάκις πρὸ τῆς ἀποκαλύψεως, ἐδάφη πλησιόχωρα ἢ ἀπώτερα, λαοὶ συγγενεῖς, ὁμαίμονες ἢ ξένοι, φίλοι ἢ πολέμιοι, πολιτισμοὶ διάφοροι. Ἡ ἰδέα, ἡ μεταφυσικὴ ἀντίληψις, καθίσταται, ἐπελθόντος τοῦ χρόνου, ἱστορικὴ πραγματικότης. Εὔρε πρὸς τοῦτο προπαρασκευασμένον ἤδη ἐκ τῶν προτέρων διὰ τοῦ χρόνου δημόσιον. Ἡ νέα ἰδέα εἶνε δημιούργημα τῆς ὑποβολῆς τοῦ περιβάλλοντος, ἐστερημένου ἐν τούτοις πλήρους ἀντιλήψεως. Αὕτη κατακτᾷ ὁσημέραι τό τε περιβάλλον, ἀλλὰ καὶ τὸν περὶ αὐτὸ κόσμον, ἐπὶ τέλους αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Ὁ Ὑπεράνθρωπος, ὁ κατὰ χρόνον καὶ τόπον ἀντιπρόσωπος τῆς νέας ταύτης ἰδέας, διαφέρει τῶν λοιπῶν ἀνθρωπίνων ὄντων, τῶν ἐγγίτερον ἢ ἀπώτερον μετ' αὐτοῦ συμβιούτων. Καθίσταται ὄν μαγικὸν καὶ θεόπεμπτον. Ἐπιδρᾷ δ' ἐπ' αὐτοῦ ποικιλοτρόπως, ὃ τε φυσικὸς καὶ ὁ ἠθικὸς κόσμος, τὸ γεωγραφικὸν ἔδαφος, ἡ τοποθεσία αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας, πεδιάς, ὄρος, παραλία, ἡ ἀτμόσφαιρα, τὸ κλίμα, ἢ διὰ τῶν φυσικῶν τούτων στοιχείων καὶ δυνάμεων παρασκευαζομένη τροφή. Τό τε σῶμα αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα ὑφίστανται τὴν δημιουργικὴν ἐπενέργειαν τῶν φυσικῶν δυνάμεων. Ὁ ὑπεράνθρωπος ὑφίσταται ἐπίσης καὶ τὴν ἐπενέργειαν, ἐκτὸς τῶν φυσικῶν, καὶ τῶν ἠθικῶν, τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Συμπράττουσιν ἐν τῇ δημιουργίᾳ ταύτῃ φύσις καὶ ἱστορία, ὁ ὕλικὸς καὶ ὁ ἠθικὸς κόσμος, θρησκεία, τέχνη, ἐπιστήμη, κοινωνία, πολιτεία, οἰκονομικὴ κατάστασις. Διὰ τῆς προσαρμογῆς αὐτοῦ ὁ Ὑπεράνθρωπος πρὸς τὸ τοιοῦτο περιβάλλον, λαμβάνει πληρεστέραν συνείδησιν τῆς ἐθνικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀποστολῆς, ἣτις προωρίσθη αὐτῷ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς σταδιοδρομίας του ἐπὶ τοῦ γηίνου τοῦτου πλανήτου.

Ὁ Ὑπεράνθρωπος δὲν εἶνε ὑποκριτικὸς, ἀποκρύπτων τὰς ροπὰς αὐτοῦ,

τὰ αἰσθήματα, τὰ πάθη, τὸν σκοπὸν ὃν ἐπιδιώκει. Εἶνε εἰλικρινὴς καθ' ὅλην τῆς λέξεως τὴν σημασίαν. Φυσικὸς, διότι φύσις καὶ ἀλήθεια εἶνε ταυτόσημα ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ. Δὲν διατάζει ὁ ἠθικὸς οὗτος μικρόκοσμος καὶ νὰ ἐγκληματήσῃ, νὰ παραβῇ τοὺς κοινωνικοὺς νόμους, ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι οὐδένα ἀδικεῖ. Φρονεῖ ὅτι τὸ ἀπόλυτον σέβας, ἢ ὑπακοὴ πρὸς τὸ καθεστὼς τυγχάνει ἄρνησις τῆς προσωπικότητός του. Τὸ πραγματικὸν ἐκ μετάλλου νόμισμα ἢ κόσμημα δέον νὰ εἶνε γνήσιον καὶ ἀκίβδηλον, κατ' ἀκολουθίαν ὁ γνήσιος ἀνθρώπος, ἀποκαλυπτόμενος διὰ τοῦ ὑπεράνθρωπου, ἐξωτερικεῖται ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτοῦ δράσει ὡς γνήσιος καὶ ἀκίβδηλος, οὐδενὶ ἀνάμικτος εὐτελεστέρω ἢ φαυλοτέρῳ μετάλλῳ.

Ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ τούτῳ κόσμῳ τῶν σκιῶν καὶ τῶν φαντασμάτων, ὁ ὑπεράνθρωπος ἐκπροσωπεῖ τὴν ὑψηλὴν, τὴν λελογισμένην, τὴν αἰωνίαν ἀλήθειαν. Νοεῖ, αἰσθάνεται, τῶν λοιπῶν ἀνθρωπίνων ὄντων παρακολουθούτων αὐτὸν δίκην σκιῶν καὶ φαντασμάτων, ἐστερημένων πραγματικῆς γνώσεως καὶ ἐκτιμήσεως τῶν φαινομένων καὶ τῶν προβλημάτων τοῦ τε φυσικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ κόσμου.

Ὁ ὑπεράνθρωπος οὗτος ἀποκαλύπτεται ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς ἐν εὐθέτῳ στιγμή ὡς φορεὺς τῆς ἰδέας, ἣν προτίθεται νὰ διακηρύξῃ εἰς πιστεύοντας καὶ μὴ πιστεύοντας, φαίνεται οἰονεὶ ἀπεσταλμένος ἄνωθεν, ἐκ Θεοῦ, τῶν ἀπορητῶν αὐτοῦ ἔμπιστος καὶ ἐντολοδόχος.

Ὡς τοιοῦτος τυγχάνει ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τοῦ εὐγενοῦς, τοῦ ἐπιλέκτου, τοῦ προνομιοῦχου, τοῦ ἥρωος. Ἡ ψυχὴ τοῦ τοιοῦτου ἥρωος αἴρεται πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὸν κυανοῦν κόσμον τῶν αἰθέρων, ἀκροῦται τῆς ἀπορητῆτος αὐτοῦ μελωδίας, τῆς παγκοσμίου ἁρμονίας, ἣτις ἐμπνέει αὐτὸν καὶ τὸν καθοδηγεῖ πρὸς τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀληθές καὶ τὸ καλόν. Φυλαί, λαοί, ἔθνη, πολιτισμοὶ τυγχάνουσι δι' αὐτὸν φαινόμενα ἀδιάφορα. Ἐπισκοπεῖ αὐτά, ἀναλύει καὶ κρίνει ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς ἀθανάτου ἰδέας ἀντικειμενικῶς μᾶλλον ἢ υποκειμενικῶς.

Διάφορος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα, ἐν ἣ διέρχεται τὰς ἡμέρας αὐτοῦ καὶ τὰς νύκτας ὁ Ὑπεράνθρωπος, ξένος κατ' οὐσίαν πρὸς τὸ πολὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἀπομονοῦται ἐκουσίως, καὶ ἀκουσίως. Οὐδὲν ἐκ τῶν πέραξ συμβαινόντων διαταράσσει αὐτόν, διότι τὰ θεωρεῖ μηδαμινά. Συνεννοεῖται καὶ συνεργάζεται μετὰ τοῦ παρελθόντος, μετὰ τῶν νεκρῶν μᾶλλον ἢ τῶν ζώντων.

Πολλάκις ὁ σύγχρονος κόσμος, ὁ βίος αὐτοῦ, οὐδεμίαν ἔχει δι' αὐτὸν σημασίαν. Ἦθη καὶ ἔθιμα, κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ καθεστῶτα. Οὗτος εἶνε ὁ ἐπιλέκτος. Τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος, τὸ ὠραῖον καὶ τὸ ἄσχημον εἶνε δι' αὐτὸν ἐμφανίσεις τῆς ὑπεράτης οὐσίας, ἣτις τυγχάνει ἀκατάληπτος εἰς τὸ πολὺ τῶν ἀνθρώπων, ὑπ' αὐτοῦ καὶ μόνου κατα-

νοουμένη και καθοριζόμενη. Ἄρρεν καὶ θῆλυ, ζωὴ καὶ θάνατος, καταστροφή καὶ δημιουργία συνεννοῦνται ἁρμονικώτατα. Τοιαύτη εἶνε ἡ διὰ τοῦ γήινου τούτου πλανήτου ἀποκάλυψις καὶ ἱστορικὴ σταδιοδρομία τοῦ Ὑπερανθρώπου. Κατ' ἐλάχιστον διοτελεῖ εἰς φιλικὴν ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸ ἔνεστώσ. Ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, τῇ δημιουργικῇ συνειδήσει, ἐν ἣ συνδέονται ἁρμονικῶς τὸ παρελθόν, τὸ ἐνεστώσ καὶ τὸ μέλλον, σύμπας ὁ ἱστορικὸς βίος τῶν ἀνθρωπίνων γενεῶν ἀποτελεῖ ἐνιαῖον σύνολον.

Τοῦτο εἶνε τὸ πνεῦμα τοῦ Ὑπερανθρώπου, συνεννοούμενον καὶ συνεργαζόμενον μετ' ἄλλων πνευμάτων, τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπιτελεσάντων ἢ ἐπιτελούντων.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ ΤΗΣ ΚΡΥΠΤΟΦΕΡΡΗΣ

(CRYPTA FERRATA. GROTTA FERRATA)

ΥΠΟ Π. ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ

Εἶναι ἴσως ἄγνωστον εἰς πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ τῇ καθολικωτάτῃ, εἰς 3—4 ὥρων περίπου ἀπὸ τῆς Παπικῆς Ῥώμης ἀπόστασιν, κεῖται μοναστήριον ἢ κοινόβιον Ἑλληνοκαθολικὸν Βασιλειανὸν Crypta ferrata Λατινιστὶ καλούμενον, (Ἰταλιστὶ δὲ νῦν Grotta ferrata καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Κρυπτοφέρρη, 20 λεπτά τῆς ὥρας ἀπέχον τῆς ἐν θελικῇ θέσει κειμένης πόλεως Frascati, κατεχούσης περίπου τὴν θέσιν τῆς πάλαι ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἱστορίᾳ ὀνομαστῆς, διὰ τοῦ Κικέρωνος δὲ ὀνομαστοτέρας καταστραφείσης Λατινικῆς πόλεως Τούσκλου ἢ Τύσκλου (Tusculum). Οἱ ἐν τῷ ἱερῷ Κοινοβίῳ τούτῳ διατρώμενοι πατέρες εἰσὶ τοῦ μοναχικοῦ τάγματος τῶν Βασιλειανῶν, ἧτοι τοῦ τάγματος, ὅπερ ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου φέρει τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τούτου πατρὸς καὶ ὅπερ εἶναι τὸ μόνον ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑφιστάμενον μοναχικὸν τάγμα. Ὡστε τὸ ὄνομα αὐτὸ καὶ μόνον τοῦ τάγματος ἀρκεῖ νὰ δεῖξῃ ὅτι τὸ Κοινόβιον τῆς Κρυπτοφέρρης ἔχει τι τὸ

διαφέρον τῷ Ἑλληνικῷ καὶ μάλιστα τῇ Ἑλληνικῇ ὀρθοδόξῳ κοινωσίᾳ.

Ἀλλὰ τί θὰ εἰπῶσιν οἱ ἀγνοοῦντες παρ' ἡμῖν τὰ περὶ Κρυπτοφέρρης, ἀκούοντες ὅτι ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ τῇ κειμένη ἐν μέσῳ Λατινικοῦ κόσμου καὶ εἰς τριῶν ὥρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ μεγάλου κέντρου τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας τῆς αἰωνίας πόλεως Ῥώμης, πᾶσα ἡ ἱερὰ ἀκολουθία ἀναγινώσκεται καὶ ψάλλεται Ἑλληνιστὶ, ὅτι ἡ ἱερὰ λειτουργία καὶ πᾶσα ἱερουργία οὐ μόνον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τελεῖται, ἀλλὰ καὶ κατὰ τάξιν ὁμοίαν καὶ ἀπαράλλακτον πρὸς τὴν κρατοῦσαν ἐν ταῖς ὀνομαστοτάταις Μοναῖς τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς· ὅτι αὐτὴ ἡ τῶν ἱερουργούντων ἐν τῷ ναῷ Ἐκκλησιαστικὴ στολὴ καὶ ἀμφίσεις ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου μέχρι τοῦ ὑποδιακόνου καὶ τοῦ ἀναγνώστου εἶναι ἢ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνέκαθεν εἰθισμένη; ὅτι αὐτὴ ἡ ζωγραφικὴ τῆς Μονῆς, ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ μουσικὴ, εἶναι Βυζαντινῆ; ὅτι σπανιώτατα ἀπαντᾷ τις ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ ἐπιγραφὴν Λατινικὴν, πάντα δὲ καὶ αὐταὶ αἱ τῶν ἁγ. εἰκόνων ἐπιγραφαὶ εἰσὶ πᾶσαι Ἑλληνικαὶ καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ὀνόματα τῶν πατέρων τῆς Ἱερᾶς μονῆς, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, εἰσὶ σχεδὸν πάντα Ἑλληνικά ἢ καθόλου ὀνόματα μοναχικὰ εἰθισμένα ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ; ὅτι πρὸς τούτοις ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ διδάσκειται ἢ Ἑλληνικὴ γλώσσα καὶ φιλολογία ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐν προφορᾷ γνησίως Ἑλληνικῇ, οἷα καὶ ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας; καὶ τέλος ὅτι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἢ τε διαίσεις ἢ ἐσωτερικὴ καὶ ἢ διακόσμησις εἶναι ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας; Ἀκούων τις βεβαίως ταῦτα ἐννοεῖ ὅτι ἡ Κρυπτοφέρρη ἧτοι τὸ ἱερὸν τῆς Κρυπτοφέρρης Κοινόβιον εἶναι καὶ ὑπὸ καθόλου ἔποψιν ἄξιον διαφέροντος ἱστορικοῦ μεγάλου, ἰδιαιτέρως δὲ ὑπὸ ἔποψιν Ἑλληνικὴν, ὡς τὸ μόνον θετικὸν καὶ ὁρατῶς ζῶν λείψανον τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ δὴ ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῇ καὶ ὁ μόνος ὑπολειπόμενος ἠθικὸς ἐκκλησιαστικὸς δεσμὸς μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Τὸ σεπτὸν τοῦτο καὶ ἀξιομνημόνευτον ἱστορικὸν μνημεῖον οὐχ ἅπαξ ἐπισκεψάμενοι ἡμεῖς καὶ ἡμέρας ἐν αὐτῇ διελθόντες, φιλοφρονεστάτης τυχόντες ξενίας παρὰ τῶν σοφῶν καὶ τὸ ἦθος γενναίων καὶ ἀξιαγίστων πατέρων τῆς Μονῆς καὶ τοῦ διαπρεποῦς ἁγίου καθηγουμένου πατρὸς Ἀρσενίου, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν ἐκ τοῦ σύγγενος μελετήσαντες σκοπιμώτατον ἐκρίναμεν ἵνα βραχεὰ τινὰ περὶ τῆς Ἱερᾶς μονῆς ταύτης πραγματευθῶμεν ἐν τῇ «Ἀκαδημ. Βιβλιοθήκῃ», ἵνα τὰ κατ' αὐτὴν εὐρύτερον καταστῶσι γνωστὰ ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Ἑλληνισμῷ.

Ἰδρυτῆς τοῦ Κοινοβίου τῆς Κρυπτοφέρρης ὑπῆρξεν ὁ ὄσιος πατὴρ Νεῖλος ὁ νεώτερος καλούμενος (πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου Νεῖλου τοῦ Σιναΐτου), γεννηθεὶς περὶ τὸ 910 μ.Χ. ἐν τῇ πόλει Ῥοσσάνῳ (ἔξ οὗ καὶ Ῥοσσάνιος ἐπικαλεῖται) τῆς τότε ἱεῖς τὸ Βυζάντιον ἔτι ἀνηκούσης Καλαβρίας ἔξ οἴκου ἐπιφανοῦς Ἑλληνικοῦ. Τυχὼν δὲ παιδεύσεως εὐρείας

Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς καὶ μικρόθεν ὑπὸ ζήλου κατεχόμενος ἀκραίφονος πρὸς τὰ θεῖα, ἐγκαταλιπὼν τὸν κόσμον ἠσπάσατο τὸν μοναχικὸν βίον καταταχθεὶς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τάγμα τῶν Βασιλειανῶν, οἵτινες πολλοὶ ἦσαν τότε καὶ ἐν ταῖς Ἰταλικαῖς Βυζαντιναῖς κτίσεσι καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἰταλίᾳ. Ἡ φήμη τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ ἔφθασε μέχρι Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Πατριάρχης καὶ Αὐτοκράτωρ ἔζητουν· νὰ προαγάγῃσιν αὐτὸν εἰς τὰ ἀνώτατα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀξιώματα, ἀλλ' ὁ ὄσιος δὲν ἤθελε νὰ καταλίπῃ τὸν μοναστικὸν βίον· θέλων δὲ νὰ λάθῃ βιώσας ἀπῆλθε τέλος καὶ ἀπὸ τῆς Καλαβρίας καὶ διελθὼν πέντε περιόπου καὶ εἴκοσιν ἔτη ἐν Καμπανία καὶ Λατίῳ ἐν μονυδοίοις παραχωρηθεῖσιν αὐτῷ ἐν ταῖς ἐπικρατείαις μεγάλων μοναστηρίων καὶ ὡσπερ «ξένος ἄγγελος» παρὰ πάντων τιμώμενος καὶ θεραπεύόμενος ἐβουλεύσατο περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ νὰ ιδρύσῃ ἴδιον μοναστήριον, ἵνα συγκαλέσῃ εἰς αὐτὸ τοὺς ἀφωσιωμένους αὐτῷ πανταχοῦ τῆς Ἰταλίας ἀδελφοίς. Ὅτε δὲ ἦλθεν ἐγγὺς τῆς Ῥώμης, ὁ εὐσεβὴς κόμης Τουσκούλων Γρηγόριος, κατεχόμενος ὑπὸ μεγάλου σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα ἐπὶ τῇ φήμῃ τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ, προσήνεγκεν αὐτῷ εὐρείας γαίας ἐν τῇ περιοχῇ τῆς κομητίας Τουσκούλου. Ἐνταῦθα ἐν τῇ θέσει καλουμένη Κρυπτοφέρρη (Cryptaferrata) ἵδρυσεν ὁ ἅγιος πατὴρ τῷ 1004, ὑπέρογκως ὧν ἤδη, τὴν Μονὴν τῆς Κρυπτοφέρρης συγκαλέσας εἰς αὐτὴν πληθὸς Βασιλειανῶν μοναχῶν, καὶ ἀπεβίωσε μικρὸν μετὰ τὴν ἵδρυσιν αὐτῆς ὑπερβάς ἤδη τὸ 95 ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἐτάφη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔνθα εἶναι νῦν τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου ἐορτάζεται μεγαλοπρεπῶς ἐν τῇ Μονῇ τῇ 13]26 Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ τῆς τελετῆς αὐτοῦ. Μετασχόντες δὲ τῆς ἐορτῆς ταύτης καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, εὐρισκόμενοι ἐν τῷ Κοινοβίῳ, ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἴδωμεν καὶ μελετήσωμεν ἀκριβέστερον τὰ κατὰ τὰς Ἱερὰς τελετὰς καὶ τὴν τάξιν τοῦ μοναστικοῦ βίου τοῦ ἐπικρατοῦντος ἔτι νῦν ἐν Κρυπτοφέρρῃ.

Τὸ Κοινόβιον κεῖται, ὡς εἶπομεν, ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἀρχαίου Τουσκλου, τῆς τερπνῆς Λατινικῆς πόλεως εἰς ἣν ὁ Κικέρων, ὁσάκις ἐσχόλαζεν ἀπὸ τοῦ θορυβώδους ἐν Ῥώμῃ πολιτικοῦ βίου, ἀσμένως ἀπεχώρει, διδόμενος ἐνταῦθα ἐν τῷ Τουσκλανῶ χωρίῳ (Tusculanum) ἤτοι τῇ περὶ τὸ Τουσκλον ἐπαύλει αὐτοῦ, εἰς τὴν ἡδυτέραν ἀπόλαυσιν τῆς μελέτης καὶ φιλοσοφίας· ἐκ τοῦ Τουσκλου δέ, ὡς γνωστὸν, ἔλαβον τὸ ὄνομα αἱ περίφημοι αὐτοῦ Τουσκλαναὶ διατριβαὶ (Tusculanae disputationes). Τὸ δὲ ὄνομα Κρυπτοφέρρη ἢ Κρυπτοφεροάτα, σπανίως δὲ καὶ Κρυπτοφεροά (Λατ. Cryptaferrata, ἔξ οὗ νῦν τὸ Ἰταλικὸν Grottaferrata), ἔλαβεν, ὡς εἰκάζεται, τὸ Κοινόβιον ἐκ τινος πλησίον κειμένης κόμης οὕτω καλουμένης (πιθανῶς τῆς νῦν ἔτι παρὰ τὴν Μονὴν κειμένης καὶ Grottaferrata καλουμένης κόμης) ἥτις πάλιν ἐκλήθη οὕτω ἐκ νινός κρύπτῃς ἢ κτιρίου σιδηροῦ περιβλή-

ματι πεφραγμένον ἐκ τῶν πολλῶν ἐκείνων κτιρίων, ἅτινα ὑπῆρχον ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὡς λείψανα τῶν αὐτῶν πολυαρίθμων ἐρχαίων Ῥωμαϊκῶν ἐπαύλεων.

Ὁ ὄσιος Νεῖλος εἶναι, ὡς εἶπομεν, Ἕλληνα τὴν καταγωγὴν, Ἕλληνας δὲ καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς οἱ συστήσαντες τὴν Ἱερὰν κοινότητα. Ἦτο δὲ ἡ Κρυπτοφέρρη οὐχὶ τὸ μόνον Ἑλληνικὸν μοναστήριον τὸ ἱδρυμένον ἐγγὺς τῆς Ῥώμης. Πολυαρίθμα ἦσαν μοναστήρια Ἑλληνικὰ τότε περὶ τὴν Ῥώμην καὶ καθ' ἅπαν τὸ Λάτιον, ὅπως πολυαρίθμα ἦσαν τὰ μοναστήρια τὰ Λατινικὰ οὐ μόνον ἐν ταῖς εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνηκούσαις χώραις τῆς κάτω Ἰταλίας, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνατολῇ, καὶ δὴ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει, κλεισθέντα πάντα ὡς γνωστὸν τῷ 1054 μ.Χ. ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ Κηρουλαρίου ἐλθόντος εἰς δεινὴν ῥῆξιν πρὸς τὸν πάπαν Λέοντα Θ', ὁπότε κατέστη ὀριστικὸν τὸ ἀπὸ Φωτίου ἀρξάμενον μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχίσμα. Ἐνεκα τοῦ σχίσματος τούτου ἐπῆλθεν ὡς φαίνεται καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἀμοιβαῖος διωγμὸς τῶν μοναστηρίων, τῶν μὲν ἐν Καλαβρία Λατίνων μοναχῶν καταδιωκομένων ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τῶν δὲ ἐν τῇ λοιπῇ Ἰταλίᾳ καὶ δὴ περὶ τὴν Ῥώμην Ἑλληνικῶν μοναστηρίων ὑπὸ τῶν Λατίνων. Ἄλλ' ἐν μὲν τῇ Λατινικῇ Ἰταλίᾳ περὶ τὴν Ῥώμην αὐτὴν διέμεινε μέχρι νῦν κοινόβιον Ἑλληνικὸν τῶν τότε χρόνων, ἐν Ἀνατολῇ δὲ τῇ Ἑλληνικῇ οὐδὲν, καθ' ὅσον ἐγὼ τοῦλάχιστον γινώσκω, μοναστήριον ὑπάρχει Λατινικόν, ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων μέχρι νῦν διατηροῦν τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἐν συνεχεῖ ἱστορίᾳ.

Οἱ διάδοχοι τοῦ Νεῖλου οἱ πρῶτοι καὶ πολλοὶ τῶν ὕστερον γενομένων ἡγουμένων τῆς Κρυπτοφέρρης ἦσαν Ἕλληνας, καταγόμενοι τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν Βυζαντινῶν κτήσεων τῆς Κάτω Ἰταλίας, ἔνθα διειρητο ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπὶ μακρὸν καὶ μετὰ τὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ 11 αἰῶνος ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἀφαίρεσιν τῆς χώρας ταύτης. Ὁ βίος τοῦ Νεῖλου ἐγράφη Ἑλληνιστί, Ἑλληνιστὶ δὲ συνέθεσαν ὕμνους καὶ μελωδίας οἱ ἱεροὶ πατέρες τῆς Μονῆς, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φωνή, ἣν ἔξ οὐρανοῦ ἤκουσεν ὁ τοῦ τρίτου ἡγουμένου Βαρθολομαίου διάδοχος Λεόντιος κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαρθολομαίου (1150 μ.Χ.), ἐφθέγγετο Ἑλληνιστί: «Ἡτοίμασται τῷ πατρὶ Βαρθολομαίῳ θρόνος ἀδιάδοχος». Καὶ ἐκ τῶν ἀπὸ Νεῖλου δὲ τοῦ ἱδρυτοῦ (1004 μ.Χ.) μέχρι τοῦ Πέτρου τοῦ παρακαθίσαντος ἐν τῇ ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδῳ (1437) ἤτοι ἐν διαστήματι τριῶν αἰῶνων καὶ ἐπέκεινα τριακόντα καὶ ἔξι ἡγουμένων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, δύο μόνον, ὁ Δομένικος (τῷ 1412) καὶ ὁ Φραγκίσκος (1422), φέρουσιν ὀνόματα μὴ ἀνατολικά. Εἰς δὲ τῶν πρώτων διαδόχων τοῦ Νεῖλου ἡγούμενος, ὁ Νικόλαος Α', λέγεται ὅτι ἦτο Κωνσταντινουπολίτης, πεμφθεὶς περὶ τὰ 1086 — 1087 μ.Χ. ἀπὸ Κων-

σταντινουπόλεως Ἑλλην εἰς Ἑλληνας (Graecus ad Graecos). Ἡ ἀποστολή ἡγουμένου ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Κομνηνοῦ Α' καὶ τοῦ πάπα Γρηγορίου Ζ', ὅστις καὶ ἐχειροτόνησε τὸν Νικόλαον, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι καὶ μετὰ τὸν Μ. Κηρουλάριον ἐκκλησιαστικαὶ σχέσεις μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως δὲν εἶχον ἐντελῶς παύσει· αὐτὸς δὲ ἀκριβῶς ὁ τοῦ Γρηγορίου Ζ' διάδοχος πάπας Οὐρβανὸς Β' ἐπέμψε τῷ 1088 ὡς πρέσβεις εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν καρδινάλιον Ῥογήριον καὶ τὸν ἡγούμενον τῆς Κρυπτοφύρου, αὐτὸν δὲ τὸν εἰρημένον Νικόλαον τὸν Κωνσταντινουπόλιτην, ἵνα ἐνεργήσωσι παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Ἀλεξίῳ περὶ διαλλαγῆς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς παύσεως τῶν ἐκατέρωθεν διωγμῶν*. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐδέξατο εὐμενέστατα τοὺς πρέσβεις καὶ παρεκάλεσε τὸν ἄκρον ἀρχιερέα, ἵνα συγκληθῇ ὡς τάχιστα σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἵνα λύσῃ πάσας τὰς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν διενέξεις καὶ ἐμπειδώσῃ τὴν εἰρήνην. Ἀλλ' οὔτε σύνοδος συνεκλήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὔτε αἱ μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἔριδες διελύθησαν. Σύνοδοι πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν μεγάλαι συνεκροτήθησαν ὡς γνωστὸν τῷ 1277 ἐν Λουγδούνῳ (Λυῶνι) τῆς Γαλλίας καὶ τῷ 1437 ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐν τῇ συνόδῳ δὲ τῇ ἐν Φλωρεντίᾳ εἰς τῶν ἐπὶ σοφία καὶ εὐγλωττία διακρινομένων πατέρων ἦτο ὁ τῆς Κρυπτοφύρου ἡγούμενος ἡ ἀββᾶς Πέτρος ὁ Πετάλιος ἢ Οὐιτάλιος (Vitalius), καταγόμενος ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος, κόμης τῆς Καλαβρίας Πεντεδακτύλου. Ὁ Πέτρος διεκρίθη ἰδίως ἐν ταῖς πρὸς τοὺς Ἑλληνας θεολόγους περὶ δογμάτων συζητήσεων, ὑπέγραψε δὲ τὸν περὶ ἐνώσεως ὄρον τῆς συνόδου οὕτως: «Ὁ τῆς Κρυπτοφύρου μονῆς ἡγούμενος Πέτρος ὑπέγραψα». Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου ὁ Πέτρος συνῆψεν οἰκειοτάτας σχέσεις πρὸς τὸν ἡμέτερον Βησσαρίωνα τὸν πᾶν, γενόμενον μετ' ὀλίγον καρδινάλιον, εἶτα δὲ καὶ ἡγούμενον *συστατικὸν* (commendatarium) τῆς Κρυπτοφύρου. Ἡ αἰτία δι' ἣν ὁ πάπας Πίος Β' τῷ 1462 τὸν μὲν μνημονευθέντα ἡγούμενον τῆς Κρυπτοφύρου Πέτρον διώρισεν ἀρχιμανδρίτην τῆς περὶ τὴν Μεσσήνην μονῆς τοῦ Σωτήρος, εἰς δὲ τὸν Βησσαρίωνα ἀνέθηκε *συστατικῶς* τὴν ἡγουμενείαν

* Τὰς λεπτομερείας ταύτας πάσας ἀρνούμεθα ἐκ τῆς περὶ Κρυπτοφύρου πραγματείας τοῦ ἐν αὐτῇ πατρὸς Ἀντωνίου Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi ejusque Bibliotheca et codicibus praesertim Graecis commentarii. Scripsit D. Antonius Bocchi hieromonachus Basilianus. Tusculi M. CCCXCIII.

τῆς Κρυπτοφύρου, φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ ἐπιθυμία τοῦ Βησσαρίωνος ἵνα διάγῃ ἐν μοναστηρίῳ Ἑλληνικῷ καὶ Ἑλληνογλώσσῳ, ἀφοῦ μάλιστα ἀπὸ τοῦ 1449 εἶχε προχειρισθῆ καὶ ἐπίσκοπος Τύσκλου*. Ἐπὶ τοῦ Βησσαρίωνος καὶ διὰ τοῦ Βησσαρίωνος νέαν καὶ μεγάλην προσεκλήσατο δύναμιν καὶ αἴγλην ἡ Μονὴ τῆς Κρυπτοφύρου, τῆς ὁποίας καὶ αἱ κτήσεις καὶ τὰ εἰσοδήματα καὶ τὰ προνόμια ἠυξήθησαν καὶ ἡ περιοχὴ εἰρήνισθη νέων προστεθέντων κτιρίων. Ὁ Βησσαρίων καίπερ οὐχὶ πάντοτε ἐν τῇ Μονῇ διατριβῶν, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ παρὰ τῷ Πάπα ὑψηλοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐντεῦθεν ἐπιβαλλομένων καθηκόντων συχνάκις ἀποδημῶν, οὐχ' ἦτιον ἐφρόντιζε πάντοτε περὶ αὐτῆς. Σφάζεται δὲ ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τὸ μικρὸν παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ κατὰ τὰς μὴ ἐπισήμους ἡμέρας ἔψαλλε τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ ἐτέλει τὴν λειτουργίαν, τὸν αὐτὸν ἱερὸν προορισμὸν ἐκπληροῦν καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ καθηγουμένου Ἀρσενίου Πελλεργρίνου· σφάζεται δὲ καὶ ἡ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ βιβλιοθήκη. Ἀλλ' ἡ τοῦ Βησσαρίωνος προστασία δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τοὺς Βασιλειανούς τῆς Κρυπτοφύρου, ἀλλ' ἐξετάθη ἐφ' ὅλους τοὺς Βασιλειανούς. Φροντίσιν αὐτοῦ οἱ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, Ἰδρυτοῦ ὡς εἴρηται τοῦ τάγματος τῶν Βασιλειανῶν, Κανόνες τοῦ μοναστικοῦ βίου μετεφράσθησαν εἰς τὴν τότε λαλουμένην Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, διαταγῇ τοῦ Πάπα Εὐγενίου Δ'. Ἐνεργεῖα δὲ τοῦ Βησσαρίωνος ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πάπα ἐγκύκλιος εἰς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἰταλίας, ἵνα μηδαμῶ ὑπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Λατινικοῦ μηδαμῶς ἐνοχλῶνται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει καὶ ἐθιμοτυπία αὐτῶν οἱ Βασιλειανοί, οἵτινες ἦσαν ἔτι πολλοὶ τότε καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ, διατηροῦντες πανταχοῦ τοὺς ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ τελεταῖς καὶ τῇ καθόλου ἐκκλησιαστικῇ τάξει τύπους καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καίπερ μὴ χρώμενοι τῇ Ἑλληνικῇ. Αὐτὸς δὲ ὁ πάπας Εὐγένιος Δ' ἐπὶ τῆς ἡγουμενείας ἔτι τοῦ Πέτρου Πεταλίου, συνεργεῖα τοῦ Βησσαρίωνος, ἐπεκύρωσε πάντα τὰ προνόμια τῆς Κρυπτοφύρου ὡς πρὸς τὴν τάξιν τὴν ἐκκλησιαστικὴν τῆς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν Ἐκκλησίας.

(Ἀκολουθεῖ)

* Ἀπορον πῶς ὁ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος Παπαρηγόπουλος ἐν τοῖς περὶ Βησσαρίωνος (Ἱστορ. Ἑλλ. ἔθ. Τόμ. Ε' σ. 453 ἔκδ. Β', 487 ἔκδ. Α') μνημονεύων διὰ δύο λέξεων τῆς Κρυπτοφύρου λέγει ὅτι «ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐτελεῖτο ἐνταῦθα ἡ λειτουργία ἑλληνιστί», ὡς ἂν μὴ ἐτελεῖτο καὶ σήμερον!

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΥΠΟ ΣΠ. Γ. ΒΑΡΔΑΚΗ

Κατά τὸ διανεμηθὲν πρό τινας τεύχος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τοῦ νέου Οἰκονομ. ἔτους 1926—1927 τὸ σύνολον τῶν προϋπολογισθέντων κατ' αὐτὸ ἐσόδων ἀνέρχεται εἰς δραχ. 8,821,619,843.— ἔναντι προϋπολογισθέντων ἐσόδων κατὰ τὸ οἰκονομ. ἔτος 1925—1926 ἐκ δραχ. 7,020,000,000.— καὶ πραγματοποιηθέντων κατ' αὐτὸ ἐκ δραχ. 6,250,000,000 τὸ δὲ σύνολον τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων κατὰ τὸ νέον οἶκον. ἔτος 1926—1927, τακτικῶν, συνήθων καὶ ὄλως ἐκτάκτων ἀνέρχεται εἰς δραχ. 8,471,619,843.— ἔναντι τῶν κατὰ τὸ οἰκονομ. ἔτος 1925—1926 προϋπολογισθέντων τοιούτων μετὰ τῶν χορηγηθεισῶν ἀναπληρωματικῶν κλπ. πιστώσεων ἐκ δραχ. 8,235,000,000.—

Οὕτω διὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. οἰκονομ. ἔτος 1926—1927 τὰ μὲν ἔσοδα προϋπελογίσθησαν ἐπὶ πλεόν τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ τὸ προηγούμενον οἰκονομ. ἔτος 1925—1926 κατὰ δραχμάς 1,801,619,843.—, τὰ δὲ ἔσοδα κατὰ τὸ αὐτὸ οἰκονομ. ἔτος 1926—1927 ἐπὶ πλεόν τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ τὸ οἰκονομ. ἔτος 1925—1926 κατὰ δραχμάς 236,619,843.—

Ἡ τεραστία αὕτη αὔξησις τῶν ἐσόδων, ὡς προϋπολογίζεται διὰ τὸ νέον οἰκονομ. ἔτος 1926—1927, στηρίζεται καὶ εἰς τὰς βαρεῖας φορολογίας, αἵτινες ἀπὸ τινος ἐπεβλήθησαν διὰ νομοθετ. διαταγμάτων καὶ αἵτινες ἐξακολουθοῦσι καθημερινῶς σχεδὸν ἐπιβαλλόμεναι, ὅπως ἀντικρουσθῶσιν ἑλλείμματα τοῦ παρελθόντος οἰκονομ. ἔτος 1925—1926 καὶ προγενεστέρων οἰκον. ἔτων καὶ ὅπως καλυφθῶσιν αἱ κατὰ τὸ νέον οἰκονομ. ἔτος αὐξήσεις δαπανῶν. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψει ὅτι τὰ μὲν προϋπολογιζόμενα ἔσοδα κατὰ γενικὸν σχεδὸν κανόνα κατὰ πολὺ ὑπολείπονται τῶν πραγματοποιηθέντων τοιούτων, ἐν ᾧ ἀντιθέτως τὰ πραγματοποιούμενα ἔσοδα συνήθως ὅτι ὑπερβαίνουσιν, ἢ ἐπ' ἐλάχιστον ὑπολείπονται τῶν προϋπολογιζόμενων, δύναται τις νὰ φαντασθῇ τὰ λυπηρὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα θὰ ἐμφανίσῃ ἢ ἐκτέλῃσι τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νέου οἰκονομ. ἔτους 1926—1927 καὶ τὸ οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον, εἰς ὃ θὰ περιαγάγῃ τὴν χώραν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τοὺς κινδύνους, οὓς ἐγκλείει διὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς. Διότι εἶνε κοινὸν μυστικὸν ὅτι ἄνευ χρημάτων οὔτε τὴν ἐσωτερικὴν

ἀσφάλειαν καὶ τάξιν δυνάμεθα νὰ περιφρουρήσωμεν, οὔτε ἀπὸ τοὺς περιστοιχοῦντας ἡμᾶς ἐξωτερικοὺς ἐχθροὺς εἶνε δυνατὸν νὰ προφυλαχθῶμεν· διότι, ὡς γνωστόν, ὁ οἰκονομικὸς κίνδυνος, πρὸ πάντων δι' ἡμᾶς τοὺς μικροὺς, εἶνε καὶ κίνδυνος ἐθνικὸς σοβαρώτατος.

Ἡ κάλυψις τῶν δημιουργουμένων ἑλλειμμάτων εἴτε διὰ νέων φορολογιῶν, εἴτε διὰ δανείων πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ παντὶ σθένει καὶ διότι ἡ φορολογικὴ ἀντοχὴ τῶν φορολογουμένων ἔχει σχεδὸν ἐξαντληθῇ καὶ διότι ἡ διὰ δανείων κάλυψις τῶν ἑλλειμμάτων εἶνε καταστρεπτικὴ διὰ τὸ κράτος καὶ μάλιστα ὑπὸ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ταῦτα σήμερον κατ' ἀνάγκην συνομολογούνται.

Ὅπως δὲ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐξοικονόμησις τῆς σοβούσης κρίσεως τῶν κρατικῶν οἰκονομικῶν, ἅτινα ἔχουσιν ἄμεσον καὶ βαθεῖαν ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐν γένει οἰκονομίας, πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον αἱ ἰσχύουσαι πολύπλοκοι φορολογίαι ὥστε μὲ μείζονα φορολογικὴν ἀπόδοσιν νὰ ὴσιν ὀλιγώτερον καταθλιπτικαὶ τῶν ἀσθενεστέρων οἰκονομικῶς τάξεων καὶ νὰ ἀπλοποιηθῶσι κατὰ τρόπον εὐκολύνοντα ὄχι μόνον τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, περιοριζομένων μεθοδικῶς τῶν ποικίλων γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων· ἐκ παραλλήλου πρέπει νὰ περιορισθῶσι πραγματικῶς αἱ περιτταὶ δαπάναι εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ συστηματικῶς ἡ αὔξησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ τόπου ὡς καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἐθνικῶν ἐκεῖνων βιομηχανιῶν, ὅσαι εἶναι βιώσιμοι, κατ' ὅσον οὕτω δι' αὐτῶν ἐκτὸς ἄλλων θὰ περιορισθῇ ἡ ἐξαγωγή ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπερτίμησις αὐτοῦ, ἣτις ἀποτελεῖ καὶ διὰ τὸ Κράτος καὶ διὰ τοὺς πολίτας ἐπαχθεστάτην φορολογίαν.

Ἐν γένει ἐπιβάλλεται προσοχὴ μεγίστη καὶ σύνεσις ὅπως τὸ Κράτος ἀποφύγῃ τοὺς οἰκονομικοὺς σκοπέλους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀκατασχέτως φέρεται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΥΠΟ DANIEL LESUEUR

Εἰς τῶν μᾶλλον εὐφαντάστων καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς μας, ὁ περιφημὸς γλύπτης Auguste Rondain, ἐν τινι συνεντεύξει, ἔφαλλεν ἕμνον πρὸς τὴν ἐν τῇ Τέχνῃ Ἀλήθειαν. Παρέφρασε τοῦτέστιν εἰς πεζὸν καὶ ἐφήρμοσεν εἰς τὴν Τέχνην τὸν γνωστὸν ἐκείνου στίχον τοῦ Βοαλώ:

«Οὐδὲν ὠραιότερον τῆς Ἀληθείας καὶ μόνῃ ἢ Ἀλήθεια εἶναι ἀγαπητή». Ἀλλὰ ἡ γνώμη αὕτη εἶναι σφαλῆρα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πολλάκις ἀφόρητος καὶ κάποτε φορικώδης. Προκειμένου δὲ περὶ Τέχνης, μόνον χάρις εἰς τὴν ἰσχυρὰν φαντασίαν τῆς μεγαλοφυΐας καθίσταται ἀνεκτὴ. Ἡ μεγαλοφυΐα οἰκαιοποιεῖται τὴν Ἀσχημίαν, ὅπως τὴν Καλλονὴν, καὶ προσδίδει εἰς αὐτὴν ὅ,τι ὁ PONTAIN καλεῖ χαρακτηριστὰ, ὅ,τι ὅλοι ὀνομάζομεν ἕφος. Ἀλλ' ὁ χαρακτηριστὸν καὶ τὸ ἕφος εἰς τὰ ἔργα τῆς Τέχνης εἶναι πάντοτε ἀνάλογα πρὸς τὴν φαντασίαν τοῦ καλλιτέχνου.

Μὲ πόσῃν εἰλικρίνειαν οἱ παλαιοὶ μας διδάσκαλοι μᾶς ἔλεγον: «Ὅταν ὁ καλλιτέχνης, ὅπως ἐξωραΐσῃ δὴθεν τὴν Φύσιν, προσθέτῃ πράσινον χροῶμα εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐαρος, ρόδινον εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Αὐγῆς καὶ βάρφη μὲ χροῶμα πορφυροῦν τὰ χεῖλη μᾶς προσωπογραφίας του, δημιουργεῖ τὴν Ἀσχημίαν, διότι ψεύδεται. Ἐπίσης διὰ μετριάξῃ τὸν μορφασμὸν, τὸν ὁποῖον προσερεῖ ὁ πόνος, ἢ κολάζῃ τὴν ἀπέχθειαν, τὴν ὁποῖαν γεγενῆ μία σκηρὴ ἀνήθικος, ὅταν τοῦτέστι καλύπτῃ μὲ πέπλον τὴν Φύσιν, τὴν παραμορφώσῃ, τὴν διαστρέψῃ, διὰ νὰ ἀρέσκῃ εἰς τὸ ἀμαθὲς κοινόν, δημιουργεῖ τὴν Ἀσχημίαν, διότι φοβεῖται τὴν Ἀλήθειαν».

Ταῦτα εἶναι ἀναμφισβήτητα. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν καλλιτεχνῶν Καλλονὴ χωρὶς ἕφος καὶ χαρακτηριστὰ εἶναι ἀηδεστέρα τῆς Ἀσχημίας. Καὶ εἰς τὴν Τέχνην ἡ Χάρις ἀποδίδεται μεθ' ὄσης εὐκολίας ἀποδίδεται καὶ ἡ Φοικίη. Συμβαίνει μόνον καλλιτέχναι τινὲς νὰ αἰσθάνωνται μῖσος πρὸς τὸ Ὁραῖον, ὅταν δὲν τὸ ἐννοῇ τὸ κοινόν, καὶ νὰ καλλιερῶν καὶ εἰκονίζον, καθ' ὅλου ἢ ἐν μέρει, τὴν Ἀσχημίαν.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ ἀναταράσσεις τῆς Ἀληθείας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καθιστᾷ ἀντικείμενον τῆς Τέχνης τὸ Ὁραῖον καὶ τὸ Ἀσχημον· διότι καὶ ἐκεῖνο καὶ αὐτὸ εἶναι συμφυῆ πρὸς τὴν Τέχνην· μόνον δὲ τὸ θεῖον δῶρον, τὸ ὁποῖον καλεῖται Φαντασία, εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὠθεῖ τοὺς καλλιτέχνους νὰ προσδίδουν εἰς τὰ ἔργα των τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τύπον. Ὅταν ὁ Ἰγγὸ παρηγγέλῃ εἰς τοὺς μαθητὰς του νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὴν Φύσιν, διδάσκων, ὡς ὁ PONTAIN, ὅτι ἡ Φύσις εἶναι πάντοτε ὠραία, οἱ δυστυχεῖς μαθηταί, τῶν ὁποῖων τὸ βλέμμα δὲν συνήγα εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ διδασκάλου των παρὰ εἰκόνας παριστώσας, ὅχι τὸ Φυσικὸν καὶ τὸ Ἀληθές, ἀλλὰ τὸ Ἰδεῶδες, δὲν ἀπέκρουσαν τὴν ἐκπληξίν των.

—Βλέπετε μὲ τοὺς ἰδικούς μου ὀφθαλμούς! ἐκράγαζεν ὁ Ἰγγὸ.

Ἀλλοίμονον! αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κάμουν οἱ μαθηταί. Αὐτοὶ ὀπισθεν τοῦ θεῖου βλέμματος τοῦ διδασκάλου των, τοῦ ἐξιδανικεύοντος τὰ πάντα, ἐπῆρχεν ἡ ἰδική των φαντασία, ἡ ὁποία εἰς τὴν εἰκόνα τῆς γυμνῆς Ἀυσυχίας δὲν ἔβλεπε, παρὰ μόνῃ τὴν Ἀυσυχίαν καὶ μάλιστα ἐν ὅλῃ τῇ στυγρότητι καὶ τῇ σκληρότητι τῆς.

ὁ PONTAIN προσθέτει:

—Ἐγὼ ἐξιδανικεύω τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἀπεργάζομαι· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ μέρος τῆς Φύσεως. Δὲν βλέπω τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ τὸ βάθος τῶν πραγμάτων. Καὶ τονίζω τὰς γραμμὰς, αἱ ὁποῖαι ἀποδίδουν τὴν πνευματικὴν, οὕτως εἰπεῖν, κατάστασιν, τὴν ψυχὴν πραγμάτων καὶ προσώπων».

Τώρα συμφωνῶ πληρέστατα μὲ τὸν καλλιτέχνην. Ὑπάρχει λοιπὸν μία ἀλήθεια ὁρατὴ εἰς μόνῃ τὴν μεγαλοφυΐαν καὶ ἄλλη ὁρατὴ εἰς τοὺς κοινούς θνητοὺς. Καὶ ὅταν οἱ μάγοι αὐτοὶ τῆς Τέχνης μᾶς λέγουν: «Μὴ ἀπομακρύνῃς τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Φύσεως. Μιμηθεῖτε ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκομεν τὸ ἀληθές», ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς ἀπαντήσωμεν: «Εὐτυχῶς δὲν ἐπιδιώκετε τὸ ἀληθές. Εἰκονίζετε καὶ περισσότερον τοῦ ἀληθοῦς. Τοῦτο δὲ εἶναι εἰς θανάσιος τρόπος νὰ εἰκονίζετε τὸ ψεῦδος· ἀλλ' ὅχι τὸ ὑπερβολικὸν ψεῦδος, διότι πράγματι δὲν ἀπομακρύνεσθε τῆς Φύσεως· μόνον ἡ ἰσχυρὰ φαντασία σας εἰςζμίαν καὶ μόνῃ ὄψιν τῆς Φύσεως βλέπει ὀλόκληρον τὴν Φύσιν, δηλαδὴ ὅλας τὰς ὀφείας, τὰς ὁποίας αὕτη ἐκάστοτε ἔχει καὶ ὅλας τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε ὑφίσταται, ὅπως ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ βλέπομεν ὀλόκληρον τὸ ἔαρ εἰς τὸν πρῶτον ἀνθούοντα κλάδον πασαλιάς, ὀλόκληρον τὸ θέρος εἰς τὸ πρῶτον πράσινον φύλλον τοῦ κλήματος καὶ ὀλόκληρον τὸν χειμῶνα εἰς τὸ πρῶτον νεφύδιον, τὸ ὁποῖον ἐλαττώνει τὴν ὀχρότητα τῶν ἀκρίων τοῦ ἀνθούου φθινοπωροῦ ἡλίου».

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΛΥΠΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΓΛΥΠΤΟΥ Ε. ΜΑΣΤΡΑΥΑΜ

ΔΙΗΓΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΧΕΙΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΗΜΝΟΥ

ΕΝΑ ΚΥΝΗΓΙ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΟΥ

ΥΠΟ JOHN MACKIE

(Συνέχει καὶ τέλος)

Ἐστασιάησε διὰ τὸ σκεφθῆ τοῦτο. Ἄλλὰ τὸ λογικὸν τοῦ ἔλαυσε νὰ ἐργάζεται. Ἦτο κόπος περιττός. Ἐθίξε μὲ τοὺς πόδας τὰς πέτρας ὡς ἠσθάνετο καὶ μὲ φόβην ἀντελήφθη ὅτι ἐκινούντο. Μετὰ μίαν στιγμὴν τὰς ἤκουε κυλιόμενας ἐγὼς τῆς ἀβύσσου. Ἐροίγησε καὶ ἠχρόσθη μετὰ πόσον χρόνον θὰ ἐφθανον εἰς τὸν πυθμένα. Ἦτο μάταιον. Δὲν ἤκουσε τίποτε. Τόσον βαθεῖα εἶναι ἡ ἀβυσσός. Ἡ ἀπελπισία τοῦ ἔδωκε δυνάμεις. Οὔτε κατὰ διάνοιαν ἠδύνατο πλέον νὰ συλλογισθῆ περὶ ὀπισθοχωρήσεως. Ἐμπρός! ὅ,τι καὶ ἂν συνέβαινε.

Σφικτὰ κρατῶν τὸ ὄπλον καὶ τὴν ράβδον τοῦ, ἤρχισε ἐκ νέου νὰ σένηται, μόλις συγκρατῶν τὴν ἀναπνοήν του. Αἰφνιδίως— καὶ τὸ τί ἠσθάνθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Μακδόναλδ, θὰ τὸ ἐνθυμῆται δι' ὅλης του τῆς ζωῆς— ὁ κρημνὸς ἤρχισε νὰ γίεται ἐπικλινῆς πρὸ αὐτοῦ ἐπιδώδεκα περίπου πόδας. Καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ διολισθῆσῃ μὲ κίνδυνον νὰ εὐρεθῆ εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον τοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου καὶ.....

Ἄλλὰ ἄλλος τρόπος δὲν ὑπῆρχε. Κρατῶν τὴν ράβδον καὶ τὸ ὄπλον τοῦ, ψελλίζων μία προσευχὴν, ὁ Μακδόναλδ ἀφῆθη νὰ ὀλισθῆσῃ. Ἦτο μία αἰσθησις ὡς ἐφιάλτης, καὶ ἀλλόκοτον, ἀπερίγραπτον, ἀκατανόητον. Μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστοὺς ἐσύρετο ἀκαδέκτως. Αἰφνιδίως ἡ κεφαλὴ του κάπου προσέκρουσε.

Ἦσθάνθη εἶδος λιποθυμίας. Εἶναι παράδοξον ψυχολογικὸν φαινόμενον, ἡ ταχύτης μὲ τὴν ὁποίαν ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου χάνει ἀμέσως τὴν συναίσθησιν τοῦ φόβου, ὅταν ἄλλο πρᾶγμα ἐνδιαφέρον παρουσιάζεται πρὸ αὐτῆς ἕξαρνα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, οἱ ἡμιανοιχθέντες ὀφθαλμοὶ τοῦ Μακδόναλδ παρετήρησαν τὸν κρημνόν. Ἦτο οἷτος τὸ ἀντικείμενον δι' ὃ εὐρέθη εἰς ὃ εὐρίσκετο σημεῖον. Ὁ κρημνὸς ἠϋρίνετο, ἀλλ' ἦτο εὐρύτερον τώρα καὶ τὸ χεῖλος τοῦ Ἠδύνατο νὰ εὔρη τόπον στηρίγματος;

—Μόλις ἀπέχει ἑκατὸν πενήντα μέτρα— διανοήθη ὁ Μακδόναλδ.

Κατὰ τρόπον ἀξιοθαύμαστον ἠδύνατο νὰ σκέπτεται ψυχραίμως. Ἐξηπλωμένος ὡς ἦτο ἔλαβε τὸ ὄπλον, ἐσκόπευσε καὶ ἐτυροβόλησε. — Τὸν ἐκτύπησα! — ἐφώναξε περιχαρῶς ἰδὼν τὸ ζῦρον καταπεσὸν καὶ μείναν ἀκίνητον.

Ὁ κυνηγὸς ἀπεφάσισε νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν θέσιν εὐρίσκειτο διὰ νὰ συνέλθῃ. Τὸ θῦμα του ἔκειτο νεκρὸν καὶ δὲν ἦτο κίνδυνος νὰ τοῦ διαφύγῃ.

Ἄλλως ὅμως ἔδοξεν εἰς τὴν τύχην. Τῷ ἐπέπρωτο νὰ ἀντικρίσῃ καὶ δευτέραν περιπέτειαν. Ἀπὸ τὸ μέρος ὄρου εὐρίσκειτο ἀκόμη προηγῆς εἶδε γιγαντιαῖον Κόνδωρα περιπτάμενον ὑπεράνω τοῦ νεκροῦ κριοῦ.

— Ἄλλο τοῦτο! ἐφώνησε — Μαζευμένα ὄλα! Στὴν δογὴ! — ἀνεφώνησεν ὁ κυνηγὸς καὶ ἔστη εἰς τοὺς πόδας του. Δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ τὸν καιρὸν τοῦ τυροβολῶν τὸ παμμέγιστον πτηνόν.

Ἐν πλῆγμα μὲ τὴν ράβδον του θὰ ἦτο ἀρχετὸν δι' αὐτό. Ἐπροχώρησε καὶ ἠπόρησε διατὶ τὸ πτηνὸν δὲν ἔφειγεν εἰς τὴν ἐμφάνισίν του. Ὁ μέγας ἰεραεὶς ἐκάθητο ἤδη ἐπὶ τοῦ πτώματος καὶ ἤρχιζε νὰ ἀνασκαλίσῃ τοῦτο μὲ τὸ ράμφος του καὶ τοὺς ὄνυχάς του.

— Εἶδες ἐκεῖ ἀδιαντροπία! εἶπεν ὁ Μακδόναλδ. Σπεύσας ἐκεῖ, ἀφῆκε κατὰ γῆς τὸ ὄπλον του, καὶ ἤρπασε τὴν ράβδον μὲ τὰς δύο χεῖρας καὶ κατέφευγεν αὐτὴν μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν ἐπὶ τοῦ πτηνοῦ Ὁ Κόνδωρ ἐστράφη καὶ τὸν ἀντιμετώπισε. Ἦτο μέγας καὶ ἄσχημος ἐμπνέων τρόμον. Ἀλλὰ ὁ Μακδόναλδ δὲν ἐτρόμαζεν εὐκόλα.

— Ξεκουμπίσου τέρας ἐφώνησε καὶ ἔκαμε, ἓνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπροσ.

Ὁ Κόνδωρ ἠτοιμάσθη δι' αὐμναι. Δεύτερον πλῆγμα κατέπεσεν ἐπ' αὐτοῦ, ἱκανὸν νὰ φονεύσῃ βουῖν, ἀλλὰ τραχὺ πλάσμα εἶναι τῶν Ἄνδρων ὁ Κόνδωρ. Τὸ πλῆγμα ἐπληξε μόνον μίαν πτέρυγα τοῦ πτηνοῦ καὶ ἔθραυσε τεμάχιον βράχου ὑπ' αὐτὴν εὐρισκόμενον.

Ἡ μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ πτηνοῦ πάλη ὑπῆρξε τρομερά. Συμβαίνουν πολλαὶ τοιαῦται, ἀλλ' ὀλίγαι περιεγράφησαν.

Πρὶν δυνηθῆ ὁ Μακδόναλδ νὰ ἀνακτήσῃ τὴν στάσιν, ἦν ἐτήρει προτοῦ καταφέρει τὸ πλῆγμα, τὸ γιγαντιαῖον πτηνὸν ὤρμησεν ἐναντίον του καὶ ἐπληξε τοῦτον ἐπὶ τῆς παρεΐας μὲ τὸ γερατῶδες ράμφος του. Ὁ ἄνθρωπος ἐκλονίσθη ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ πλῆγματος καὶ ἐκ τοῦ πόνου τὸν ὁποῖον ἠσθάνθη. Εὐτυχῶς κατώρθωσε νὰ ἀποκρούσῃ μὲ τὴν σιδηρᾶν αἰχμὴν τῆς ὀρειβατικῆς του ράβδου τὸν Κόνδωρα καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ τούτου.

Ἡ παρεΐα τοῦ Μακδόναλδ ἐξήγαγε φλόγας. Ἐφευγεν ἐπ' αὐτῆς τὴν χεῖρα καὶ ἀπέσυρεν αὐτὴν αἱματομένην. Ἀπὸ τὰ ὕψη ὁ ἐχθρὸς κατέβαινε πάλιν ἐνῶ ὁ κυνηγὸς παρ' ὀλίγον νὰ κρημνισθῆ, διότι εἶχεν ἀσυναίσθητως πλησιάζει εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημοῦ. Μετ' ὀλίγον τὸ πτηνὸν κατῆλθεν. Τὴν φορὰν ὅμως αὐτὴν ὁ Μακδόναλδ τὸν ἐπλήγωσεν ἐπιτυχῶς. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος!

Μὲ μανίαν ὑψώθη πάλιν κραιναδοκῶν τὴν κατάλληλον στιγμὴν ἐπέτι-

πε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ραμφίζον τὸ πρόσωπόν του, τὸν λαιμόν του,}

Ὁ Μακδόναλδ μόλις ἠδύνατο νὰ ἀμύνεται. Αἱ χεῖρές του καὶ οἱ βραχίονές του ἐπόνουν. Κάποτε ἐπετύγχανε νὰ τὸν κτυπᾷ καὶ βλέπων τοῦτο ζαλιζόμενον, ἐμειδία θριαμβευτικῶς. Ἄλλ' ἄμέσως τὸ πτηνὸν συνήρχετο, ἐπιτερυγίζεν, ἐπέπιπτεν, ἐροάμφιζε, τὸν κατέσχιζε μὲ τοὺς ὄνυχας του. Ὁ κυνηγὸς κατώρθωσεν εἰς μίαν στιγμὴν νὰ καταφέρει πάσῃ δυνάμει δεινὸν κατὰ τοῦ πτηνοῦ πλῆγμα. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ὑπῆρξε σωρεία πτερῶν, τὰ ὁποῖα ἀπεσπάρσθησαν ἐκ τοῦ σώματός του. Ἐνῶ δὲ προσεπάθει οὗτος διὰ τῆς χειρὸς του νὰ σπογγίσῃ τὸ αἶμα ὁ Κόνδωρ ἀνῆλθεν εἰς τὰ ὕψη. Τότε ἤλλαξε τακτικὴν. Περιέγραφε σειρὰς παραδόξων κύκλων, κάποτε ἐπιτιθέμενος ἀπειλητικῶς ἀλλ' ἄμέσως ἀπομακρυνόμενος εἰς ἄλλην διεύθυνσιν διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς κύκλους του. Ὁ Μακδόναλδ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ περιστρέφῃ τὴν κεφαλὴν, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀμύνεται καὶ νὰ ἐπιτίθεται καταλλήλως. Ἐκ τῶν διηνεκῶν τούτων περιστροφῶν ἤρχιζε νὰ ζαλιζέται ὁ Μακδόναλδ. Ὁ Κόνδωρ ἐξετέλει τὴν γνωστὴν τῶν ἰερακῶν τακτικὴν. Προσεπάθει νὰ παραζαλίσῃ τὸ θῦμα του.

— Ἄτιμο βρομόπουλο! — Διανοήθη ὁ κυνηγός. Ποῦ θὰ μοῦ πᾶς!

Αἰφνιδίως ἡ ὀφθαλμοὶ του ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ ὄπλου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκειτο ἀκόμη κατὰ γῆς.

Διηύθυνεν ἐκεῖ τὰ βήματα του καὶ προσεπάθησε μὲ ταχεῖαν κίνησιν νὰ τὸ λάβῃ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Κόνδωρ ἔπεσε κατ' αὐτοῦ. Τὸν κατεπλάκωσε, τὸν ἐπέεξε, τὸν συνέθλιπτεν.

Ἦτο ἡ κρισιμωτέρα στιγμὴ. Καταβαλῶν ὑπεριτάτην προσπάθειαν ὁ Μακδόναλδ ἀπεσπάρσθη τοῦ πτηνοῦ καὶ ἔλαβε τὸ ὄπλον. Ὅταν εἶδε τὸν Κόνδωρα ὑψούμενον τὸν παρεμόνευσε μὲ ἀπόφρασιν, Εἰς μίαν κατάλληλον στιγμὴν.... μπᾶμ!....

Σωρεία πτερῶν κατέπεσεν ὡς βροχή. Εἶδε τὸ πτηνὸν συγκλονούμενον, προσπαθοῦν νὰ συγκρατηθῆ εἰς τὸν αἴρα. Τέλος κατέπεσε καὶ ἐκυλίσθη εἰς τὴν ἄβυσσον. Ἦτο καιρός. Ἐξηντημένος ὁ Μακδόναλδ, ἤρχισε νὰ χάνῃ τὰς αἰσθήσεις του.

Ὅταν συνῆλθεν εἶδεν εἰς τὸ πλευρόν του τὸν Γαβρίλην ἐπιδέοντα τὰς πληγὰς του.

— Μοῦ πέρασε ἡ ἰδέα ὅτι δὲν θὰ καλοπερνοῦσες μέσα σὲ τούτους τοὺς βράχους. Καὶ ἦλθα κατόπιν σου. Τὸ σκότωσες, αἱ! Εἶναι ζῦρο περίφημο. Θὰ κόψωμὲ τὸ κεφάλι σου καὶ θὰ τὸ πᾶμε στὸ χωρογῖό. Σωστὸ τρόποιο! Ἐλα ἄς τραβοῦμε κάτω. Εἶναι καὶ ἄλλος δρόμος καλλίτερος! Σάλευε — Ἄιντε γιὰ σου!

ΘΕΑΤΡΟΝ

Η ΔΙΕΦΘΑΡΜΕΝΗ

(ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ 3)

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΩΚΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΞΑΝΘΟΣ. Μπορούσες; Θὰ τὸν γράψῃ τέσσαρα χρόνια μικρότερον, δηλαδή δεκατριῶν ἐτῶν κ' ἔτσι ὡς ποῦ νὰ ἔλθῃ ἡ ἡλικία του γιὰ τὸν στρατὸν ἔχομε καιρό. Ὡς τότε δὲν πιστεύω νὰ ἔχωμε πολέμους καὶ θὰ τὸν ἐξαιρέσω εὐκόλα. Τὸ ἀνεγνώρησε καὶ ὁ ἴδιος. Ἐνας ἀπόγονος τοῦ Ξάνθου, μοῦ εἶπε, δὲν μπορεῖ νὰ πολεμᾷ με τοὺς κοινούς στρατώτας. Ἄν σκοτωθῇ σβύνει καὶ τὸ ὄνομα.

ΛΑΥΡΑ. Πολὺ σωστά. Αὐτὸ μᾶς χρειάζεται τώρα νὰ τὸν στείλωμε καὶ στὸν πόλεμο.

ΞΑΝΘΟΣ. Τὰ ἴδια ἔλεγε καὶ ὁ καθηγητὴς του κ. Φερέτας. Ἀλήθεια τὸν ἐκάλεσα νὰ φᾶμε μαζὺ ἀπόψε καὶ δέχτηκε. Τὶ ἀφηρημένος ποῦ εἶμαι ἔχομε καλεσμένους καὶ ἐγὼ εἶπα τῆς οὐρανιας νὰ ἐτοιμάσῃ νὰ φᾶμε.

ΛΑΥΡΑ. Δὲν πειράζει. Ἀλλοστε τὸ ἐπίσημο Τραπέζι θὰ γίνῃ τὰ μεσάνυχτα ἔπειτ' ἀπ' τὴν Ἀνάστασι. Τώρα θὰ τοιμπίσωμε μοναχὰ σαρακοστιανά γιὰ νὰ μὴ κοποῦν τὰ πόδια μας ἀπ' τὴν νήστεια. Ἄν καὶ ἐγὼ δὲν πεινῶ καθόλου. Ἐγὼ ὅμως τρομερὸ πονοκέφαλο.

ΞΑΝΘΟΣ. Θὰ κρύωσες.

ΛΑΥΡΑ. Ὅχι εἶχα πάει στὴ συνεδρίασι τοῦ συλλόγου καὶ συγγιστηκα. Ἐπέμειναν νὰ γράψωμε δύο κυρίες μέλη χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ ξέρωμε τὸ ἠθικόν τους καὶ τὴ καταγωγή τους. Μοῦ εἶπαν πῶς ἢ μιὰ λέει εἶναι ἀπόγονος τοῦ Ἀνδρούτσου καὶ ἡ ἄλλη τοῦ Λιακατᾶ. Μὰ με λόγια δὲν μπορεῖ νὰ πείθεται κανεὶς τοὺς εἶπα νὰ φέρουν τοὺς τίτλους των.

ΞΑΝΘΟΣ. Φυσικά...

ΛΑΥΡΑ. Ἐκεῖ μαλώσαμε. Τοὺς ἠπειλήσα πῶς θὰ παραιτηθῶ ἀπὸ Πρόεδρος κ' ἔτσι ἐδέχθηκαν ν' ἀναβάλωμε τὴ ψηφοφορία. Ἄ! βαρέθηκα. Δὲν ἐννοοῦν νὰ καταλάβουν πῶς ὁ Σύλλογος πρέπει νὰ στέκεται πολὺ ψηλά, πῶς δὲν μποροῦν νὰ γίνωνται δεκτὲς κυρίες ποῦ δὲν ἔχουν αἷμα ἀριστοκρατικὸ στὶς φλέβες τους. Ἄν τὲς ἀφῆνα μποροῦσαν νὰ δεχθοῦν καὶ τίς νεόπλουτες μπακάλισσες ἀκόμα.

ΞΑΝΘΟΣ. Ἄ! θὰ ἦταν ἐγκλημα. Ὅχι Κόρη μου. Νὰ μείνῃς, νὰ μείνῃς καὶ νὰ παλαίσης, ἀγρυπνος φύλαξ τῶν προγονικῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς ἀρετῆς. Περνοῦμε μιὰ κρίσιμον περίοδον καὶ πρέπει νὰ προσέχωμε. Ὁ μεγάλος πόλεμος ἐδημιούργησε νέους ἥρωας καὶ κοντεύουν νὰ ξεχάσουν τοὺς παλαιούς. Ναι, ναι, ἔχω, ἐμπιστοσύνη σὲ σένα. Ὁ θεὸς μοῦ χάρισε ἕνα ἀγόρι καὶ τρία Κορίτσα. Κι' ἀπ' τὰς τρεῖς ξεχώρησες μονάχα ἐσύ! Ἡ Οὐρανία, ἡ θεία σου, τῶριξε στὴ θρησκεία καὶ δὲν συλογίζεται τὴ καταγωγή της. Ἡ Λευκὴ τὸ ἀμαρτολὸν ἐκεῖνο πλάσμα ποῦ ζήτησε νὰ μᾶς ἀτιμᾷσῃ τὸ ὄνομα δὲν ἀνήκει πειὰ στὴν οἰκογένεια μας. Τὴν ἐτιμώρησα ὅπως ἔπρεπε. Ὅσο γιὰ τὴ Μάρθα, αὐτὴ ἔλαβεν ἄλλη ἀνατροφή. Ἐγὼ εἶπα Ἀμερικᾶνα. Μὰ πῶς δὲν φάνηκε ἀκόμα αὐτὸ τὸ κορίτσι;

ΛΑΥΡΑ. Ἐβγήκε με τὸν Παῦλο.

ΞΑΝΘΟΣ. Ναι μοῦ τὸ εἶπεν ἡ οὐρανία. Μὰ εἶναι ἀγορά.

ΛΑΥΡΑ. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη της. Καὶ μόνη της ποῦ βγαίνει, καὶ με τὸν Παῦλο, ἔτσι ἀγορεῖ πάντα. Εἶναι ἐδῶ δέκα μέρες τώρα ἔπειτ' ἀπὸ δέκα πέντε χρόνια ποῦ ἔχει νὰ μᾶς δῆ καὶ στιγμὲς μοναχὴ τὴ βλέπουμε. Στὸ φαγητὸ δέκα λεπτὰ καὶ στὸν ὕπνο.

ΞΑΝΘΟΣ. Μὰ ποῦ γυρίζει;

ΛΑΥΡΑ. Ξέρω καὶ γώ; Τὶ περιμένεις ἀπὸ ἕνα κορίτσι ποῦ περναεῖ μοναχὸ του τὸν Ὀκεανό, ποῦ ζῆ στὴν Ἀμερικὴ σ' ἕνα τόπο ποῦ ἔχουν χάσει τὴ σημασία τους καὶ οἱ τίτλοι καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἀρετή. Ἐκεῖ τὸ χοῦμα μονάχα ἔχουν γιὰ θεὸ τους. Ἐνας τόπος χωρὶς ἱστορία. Τὶ νὰ ἐλπίζης;

ΞΑΝΘΟΣ. Ἄς ὄψεται ὁ ἀδελφός μου ποῦ μᾶς τὴν ἐπῆρε. Δὲν ἦτο ἀκόμη δέκα ἐτῶν ὅταν ἤρθε καὶ μοῦ τὴν ἐζήτησε. Μοῦ εἶπε πῶς θὰ τὴν ἔκανε ἄνθρωπον. Κι' αὐτὸς τὴν ἀφησε στὸν Ἑυρωπαϊκὸν πόλεμο νὰ γυρίσῃ εἰς τὰ νοσοκομεῖα νὰ περιποιῆται λέγει τοὺς τραυματίας, δεκάξη δεκαεπτὰ χρονῶν παιδί. Κι' ἔπειτα τὴ σπούδασε γιατρό... Ἐνῶ ἂν τὴν εἶχα ἐδῶ ἔξερεις σήμερον τί θὰ εἶτανε; ἔξερεις; γυναῖκα τοῦ Παύλου.

ΛΑΥΡΑ. (Μὲ ταραχὴ) Τοῦ Παύλου;

ΞΑΝΘΟΣ. Ναι, γιατί; Ὁ Παῦλος εἶναι καὶ αὐτὸς ἀπὸ μεγάλη οὐκογένεια. Ὁ πάπος του πολέμησε με τὸν Μπότσαρη στὸ Καρπενῆσι. Ἄξ ἄλλου εἶναι δικηγόρος καλός, πολὺ καλός. Ἐχει μεγάλο μέλλον. Τὸν ἀγαπῶ πολὺ καὶ τὸ ὄνειρο μου εἶτανε νὰ τὸν κάμω παιδί μου.

ΛΑΥΡΑ. Αὐτὰ εἶναι ὄνειρα πειὰ. Σήμερον καθὼς εἶπες ἡ Μάρθα δὲν εἶναι γιὰ τὸν Παῦλο...

ΞΑΝΘΟΣ. Δὲν εἶναι βέβαια! μὰ ποῦ ἔξερεις καὶ καμμιά φορὰ.

ΛΑΥΡΑ. Τὶ θέλετε νὰ πῆτε;

ΞΑΝΘΟΣ. Ξέρω καὶ γώ; Νὰ μοῦ φαίνεται πῶς μ' ὄλ' αὐτὰ ὁ Παῦ-

λος τὴν συναναστρέφεται μὲ εὐχαρίστησι. Δείχνει μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ αὐτή.

ΒΑΥΡΑ. Καὶ θὰ δεχόσαστε σεῖς ἓνα τέτοιο συνοικέσιο;

ΞΑΝΘΟΣ. Γιατί ὄχι, ἀφοῦ ὁ πάπος τοῦ Παύλου...

ΒΑΥΡΑ. Ἀκριβῶς, γιατί ὁ πάπος τοῦ Παύλου εἶτανε καὶ τὰ λοιπά, γιατί ὁ Παῦλος μᾶς ἀγαπᾷ καὶ μᾶς ὑπολήπτεται, γιατί τὸν ἀγαπάτε καὶ οἱ σὺν παιδί σας, γι' αὐτὸ δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται νὰ γίνετε ἡ αἰτία τῆς δυστυχίας του.

ΞΑΝΘΟΣ. Μὰ...

ΒΑΥΡΑ. Μὰ ἡ Μάρθα ὅμως εἶναι κόρη σας θὰ μοῦ πῆτε. Ναὶ ἀλλὰ κόρη σας ἦταν καὶ ἡ Λευκή. Καὶ ὅμως τὴν πετάξετε στοὺς δρόμους.

ΞΑΝΘΟΣ. Μὰ γιὰ τὴ Μάρθα δὲν ἔχομε τίποτε τὸ θετικόν.

ΒΑΥΡΑ. Μήπως θέλατε νὰ σᾶς προσκαλέσῃ στὰ ὄργια της; Καὶ ἡ διαγωγή της τί ἄλλο δείχνει; Μιὰ κόρη ποῦ ταξιδεύει μονάχη της, ποῦ ζῆ στὰ νοσοκομεῖα, ποῦ τρέχει μ' ὅποιονδήποτε στοὺς δρόμους, ποῦ κοροϊδεύει μὲ τὴ θρησκεία μας, ποῦ εἰρωνεύεται τὰς εἰκόνας τῶν Προγόνων μας, ἡ κόρη αὐτὴ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἔκφυλη, ἄς μὴ γελιώμαστε. Τὸ δυνατὸ αἷμα μας εἶτανε ἐπόμενο νὰ δημιουργήσῃ καὶ ἀντιδράσεις. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ κορίτσα εἶτανε ἡ ἀντίδρασις. Καὶ ἔπρεπε νὰ κτυπηθοῦν κατακέφαλα.. Σ' ἐμᾶς δυστυχῶς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ συγγνώμη. Τὸ καθῆκον καὶ ἡ τιμὴ ὀφείλουν νὰ ἐπιβάλλονται στὴ φωνὴ τῆς Καρδιάς. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ ἐμποδίσετε ἓνα ἔγκλημα κατὰ τῆς εὐτυχίας τοῦ Παύλου. (Κτυπάει τὸ Κοιδοῦνι).

ΜΑΝΩΛΗΣ. Τὸ κοιδοῦνι, τὸ κοιδοῦνι.

ΞΑΝΘΟΣ. Ἐσὺ νὰ προσέχης στὸ βιβλίον σου καὶ νὰ μὴ μιλάς. (Στὴ Λαύρα) Αὐτὴ θὰ εἶναι. Ἄς κάμωμεν ὑπομονή. Ἐχεις δίκιο. Ἦταν μιὰ κοντὴ μου σκέψις.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΔΡΟΜΗ

Ἐκ παραδρομῆς εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος ἀνεγράφη ἄλλο ὄνομα ἀπὸ τοῦ γράφαντος τὸ περὶ «Ἀρχαίας τέχνης». Ὁ γράψας εἶναι ὁ διάσημος Γάλλος γλύπτης κ. ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΡΟΝΤΑΙΝ.

ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΥΠΟ J. J. ROUSSEAU

Δὲν πρέπει νὰ ἐκπληττωνται οἱ ἀναγνώσται τῆς «ΑΚΑΔ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ», τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ διάδοσις τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, διὰ τὴν δημοσίευσιν μεταφράσεως ἐν ἣ ὑποστηρίζεται ὄχι μόνον τὸ ἄσκοπον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιβλαβὲς τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Ἀπλῶς ἠθελήσαμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς ἐν μέρει κοινωνοὺς ἰδεῶν, αἵτινες ἐνέπνευσαν τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν καὶ τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ ρομαντισμοῦ.

Ὁ Ρουσσώ πνεῦμα ρεμβῶδες καὶ μελαγχολικὸν ἤρχισε γράφων εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Ὅλα του τὰ ἔργα διαπνέονται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν φύσιν. Τὸ ἐπαναστατικὸν δὲ τῶν ἰδεῶν του ὑπῆρξεν ἡ αἰτία συνεχῶν καταδιώξεων ἄς ὑπέστη.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Ἰδέτε τὴν Αἴγυπτον, τὸ πρῶτον αὐτὸ σχολεῖον τῆς ἀνθρωπότητος, χώραν γάνιμον ὑπὸ χαλκόχροα οὐρανόν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξώρμησεν ὁ Σέσωστρις διὰ νὰ κατακτῆσῃ τὸν κόσμον. Μήτηρ ἤδη τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν, ὑπετάγη τὸ πρῶτον εἰς τὸν Καμπίσιν, εἶτα δὲ ἐγένετο διαδοχικῶς κτῆμα τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ρωμαίων, τῶν Ἀράβων καὶ τέλος τῶν Τούρκων.

Ἰδέτε τὴν Ἑλλάδα χώραν κατοικηθεῖσαν ὑπὸ ἡρώων, δις τοὺς Ἀσιάτας νικησάντων εἰς τὴν Τροίαν καὶ εἰς τὰς ἰδίας τῶν ἑστίας. Τὰ μόλις τότε ἐν ἀναπτύξει γράμματα δὲν ἔσχον κακὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν κατοίκων της, ἀλλ' ἡ περαιτέρω πρόοδος τῶν τεχνῶν, τὸ διεφθαρμένον τῶν ἠθῶν καὶ ὁ μακεδονικὸς ζυγὸς ὑπῆρξαν πράγματα ἀλληλένδετα. Καὶ ἡ Ἑλλὰς πάντοτε σοφὴ, πάντοτε φιλήδονος καὶ πάντοτε δοῦλη, δὲν ἐγνώρισε κατὰ τὰς ἐπαναστάσεις της εἰμὴ ἀλλαγὴν κυρίων ὄλων ἢ εὐφροδαια τοῦ Δημοσθένους δὲν ἤρκε-

σεν διὰ τὰ ἀναζωογονήση σῶμα τὸ ὁποῖον ἡ χλιδὴ καὶ αἱ τέχναι εἶχον ἀπονεκρώσει.

Ἡ Ρώμη κτισθεῖσα ὑπὸ ποιμένος καὶ δοξασθεῖσα ὑπὸ γεωργῶν, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἑννίων καὶ τῶν Τερεντίων ἀρχίζει νὰ παρκαμάζη. Οἱ μετὰ ταῦτα Κάτουλλοι καὶ Ὀβίδιοι καὶ ὄλη ἐκεῖνη ἡ χορεία τῶν ἀσέμων συγγραφέων, τῶν ὁποίων μόνον τὸ ὄνομα προκαλεῖ τὴν αἰδῶ, κατέστησαν τὴν Ρώμην, τὸν γὰρ αἰτὸν τῆς ἀρετῆς, θέατρον ἐγκλημάτων ὄνειδος τῶν ἔθνων, παίγιον τῶν βαρβάρων. Ἡ πρωτεύουσα τοῦ κόσμου ὑποτάσσεται καὶ αἰτὴ τέλος ὅπως ὑπέταξε τόσους λαοὺς καὶ ἡ ἡμέρα τῆς πτώσεώς της ὑπῆρξεν ἡ προτεροαία ἐκεῖνης καθ' ἣν ἀπενειμήθη εἰς ἓνα τῶν πολιτῶν της ὁ τίτλος τοῦ δαιτητοῦ τῆς καλαισθησίας.

Τὴ νὰ εἴπω διὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ἀνατολῆς, ἥτις ἔνεκα τῆς θέσεώς της ὄφειλε, ὡς φαίνεται, νὰ εἶναι τοιαύτη ὄλου τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εὖρον καταφύγιον αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ τέχναι, καταργηθεῖσαι ὑπὸ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, περισσότερον ἴσως ἀπὸ σύνεσιν παρὰ ἀπὸ βαρβαρότητα. Πᾶν τὸ ἐπονείδιστον τὸ ἐκ τῆς κραιπάλης καὶ διαφθορᾶς ἐμπηγᾶζον, αἱ προδοσίαι, αἱ δολοφονίαι, αἱ πλέον μυστηριώδεις δηλητηριάσεις, ἡ πληθὺς τῶν ἀποτροπαιοτέρων τῶν ἐγκλημάτων: ἰδοὺ τί ἀποτελεῖ τὴν ὕψην τῆς ἱστορίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἰδοὺ ποῖα εἶναι ἡ ἀμόλυντος πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν προέρχονται τὰ φῶτα διὰ τὰ ποῖα ὁ αἰὼν μας ἐπαίρεται.

Ἄλλὰ διατὶ νὰ ἀνατρέχωμεν εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὸν διὰ νὰ ζητήσωμεν ἀποδείξεις μιᾶς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν σήμερον δυνάμεθα τόσον καθαρὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν; Ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπέραντος χώρα εἰς τὴν ὁποίαν τὰ τιμώμενα γράμματα ἄγουσιν εἰς τὰ ὕλατα τῆς πολιτείας ἀξιώματα. Ἐὰν αἱ ἐπιστῆμαι ἐξήγγιζον τὰ ἦθη, ἐὰν ἐδίδασκον εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ δυνασταζῶνται ὑπὲρ Πατριδος, ἐὰν ἐξφογόνουν τὴν γενναιότητα, οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας θὰ ἦσαν ἀήτητοι. Ἄλλ' ἐὰν δὲν ὑπάρχη κακία τῆς ὁποίας νὰ μὴν εἶναι ἔρμαιον, ἐὰν δὲν ὑπάρχη ἐγκλημα μὴ σύνθητες δι' αὐτοὺς, ἐὰν τὰ φῶτα τῶν ὑπουργῶν των, οὔτε ἡ ὑποτιθεμένη σοφία τῶν νόμων των, οὔτε τέλος τὸ πολυπληθὲς αὐτῶν κατρώθησε νὰ τοὺς ἀπαλλάξη ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἀξέστου Ταρτάρου, εἰς τί τῆ ἐχρησίμευσαν οἱ σοφοὶ της; Τίνας καρπὸς ἀπέκομισε ἐκ τῶν τιμῶν διὰ τῶν ὁποίων τοὺς περιβάλλον; ἔπαισε νὰ εἶναι λαὸς δούλων καὶ χαμερπῶν ὑπάρξων;

Ἄς φέρωμεν εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ προηγουμένα μερικὰ ἀφορῶντα τὰ ἦθη ἐνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ λαῶν, οἵτινες προφυλαχθέντες ἐκ τῆς μεταδόσεως ματαίων γνώσεων, διὰ τῆς ἀρετῆς των κατῴρθωσαν νὰ εὐτυχήσουν. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ πρότεροι Πέρσαι, ἔθνος μοναδικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδιδάσκοντο τὴν ἀρετὴν, ὅπως ἡμεῖς σήμερον διδασκόμεθα τὴν ἐπιστήμην ἔθνος καθυ-

ποτάξαν μετὰ μεγίστης εὐκολίας τὴν Ἀσίαν, ἡ ἱστορία τῶν θεσμῶν τοῦ ὁποίου δύναται νὰ θεωρηθῆ φιλοσοφικὴ διήγησις. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ Σκύθαι, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἔχομεν παρὰ ἐγκώμια. Τοιοῦτοι οἱ Γερμανοὶ, εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἀπλότητος, τῆς ἀθωότητος καὶ τῶν ἀρετῶν τῶν ὁποίων οἰοσδήποτε κάλαμος βαρυνθεὶς νὰ περιγράφη τὰ ἐγκλήματα, τὰς μιαιρότητας ἐνὸς λαοῦ, μορφωμένου, πλουσίου καὶ φιληδόνου ἠθέλε εὔρη ἀνακούφισιν. Τοιαύτη ἡ Ρώμη κατὰ τοὺς χρόνους τῆς πτωχείας καὶ ἀμαθείας, τέλος τοιοῦτον ἐδείχθη μέχρι τῶν ἡμερῶν μας: τὸ ἀγροτικὸν ἐκεῖνο ἔθνος θαυμάσιον τόσον διὰ τὸ θάρρος του, τὸ ὁποῖον καὶ κατὰ τὰς κακοδαιμονίας οὐδόλως ἐξέλιπεν, ὅσον καὶ διὰ τὴν τιμιότητα του, τὴν ὁποίαν τὸ παράδειγμα δὲν διέφθειρε.

Κατὰ μετάφρασιν ΔΙΟΦΑΝΤΟΥΣ ΣΠ. ΒΑΡΔΑΚΗ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΥΤΩΝ

ΥΠΟ ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Τὰ μάτια ὁ καθρέπτης τῆς ψυχῆς, ὅπως ἔλεγεν ὁ μέγας ὀφθαλμολόγος Πανάς, Καθηγητὴς εἰς τὸ Παρίσι.

Ἔχουν γραφῆ τόσα πράγματα περὶ τῶν μυτιῶν, ὥστε ἀποτελοῦν δολόκληρον φιλολογίαν.

Ἐξασκοῦντες τὴν ὀφθαλμιατρικὴν ἀπὸ εἰκοσαετίας εἰς τὰς ἰδιοκτίτους κλινικὰς μας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ εἰς δημόσια ἰδρύματα, εἴχομεν καὶ ἡμεῖς τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσωμεν πολλὰς περιέργους περιπτώσεις. Εἶδομεν ἀπὸ πλησίον τὴν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν, εἶδομεν πληθὺς τυφλῶν, ἀλλοιθῶρων, καταρρακτικῶν, οἱ ὁποῖοι, ἐὰν δὲν ἔφθανεν ἡ ἐπιστήμη εἰς τὸ σημερινὸν σημεῖον τῆς προόδου, ὥστε νὰ κάμνη ἐκ γενετῆς τυφλοὺς νὰ βλέπουν, νὰ ἀποδίδη εἰς καταρρακτικούς τὴν ὄρασιν ἔπειτα ἀπὸ 10—12 ἔτων τύφλωσιν καὶ νὰ ἀπαλλάσῃ τοὺς ἀλλοιθωρικούς ἀπὸ τὴν δυσμορφίαν των, θὰ ἦσαν πραγματικῶς πολὺ δυστυχεῖς ὑπάρξεις. Πολλὰ ἐγράψαμεν περὶ αὐτῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς, μερικὰ δὲ ἐκ τῶν περιέργων τούτων θέλομεν σήμερον νὰ καταστήσωμεν γνωστὰ καὶ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ».

Κατὰ πρῶτον ἄς εἴπωμεν μερικὰ περὶ τῶν αἰσθήσεων τῶν τυφλῶν.

Ἐπειδὴ τοὺς λείπει ἡ ὄρασις, δεύονται τόσον πολὺ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις, ἡ ἀφή, ἡ ἀκοή καὶ ἡ ὄσφρησις, ἀκόμη δὲ καὶ αὐτὴ ἡ μνήμη, ὥστε ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι βλέπουν μὲ τὴν μύτην, μὲ τὰ αὐτιά, ἀκόμη δὲ καὶ μὲ τὴν ἐπιδερμίδα.

Παρηκολούθησα κάποτε ἓνα τυφλόν, ὁ ὁποῖος, κτυπώντας τὸ μαστοῦν εἰς τὸ πεζοδρομῖον ἔστριβε τὰς γωνίας τῶν δρόμων, χωρὶς νὰ σφάλῃ καὶ χωρὶς διόλου νὰ διστάξῃ. Ὁ ἀπόκληρος αὐτός, δικαιοῦται κανεὶς νὰ συμπεράνῃ, ἔβλεπε μὲ τὰ αὐτιά του διότι ἀντελαμβάνετο ἀπὸ τὴν διαφορὰν τοῦ ἡχοῦ τοῦ μαστιουνοῦ του, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν γωνίαν δὲν ἀνεκλάτο ὅπως ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχε τοίχος, ὅτι ἔφθανεν εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δρόμου.

Τὸν κυριώτερον ὁλόν εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἔξωτερικοῦ κόσμου διὰ τοὺς τυφλοὺς παίζει ἡ ἀφή. Εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι βλέπουν μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἐπιδερμίδος τοῦ προσώπου. Ἔχουν δηλαδὴ εἰς τόσην διέγερσιν τὰ νεῦρα τοῦ προσώπου, τόσον ὅξιν τὸ αἶσθημα τῆς ἀφῆς καὶ τόσον εὐπαθές, ὥστε ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς θερμοκρασίας, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν μνήμην καὶ τὴν ὄσφρησιν ἀκόμη, ἀναγνωρίζουν τοῦ εὐρίσκονται.

Φαντασθῆτε τυφλὸν ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος θεραπευθεὶς ἀνοίγει διὰ πρῶτην φορὰν τὰ μάτια διὰ ν' ἀντικρούσῃ τὸν ἔξωτερικὸν κόσμον. Νομίζετε πῶς ἀναγνωρίζει κανένα ἀντικείμενον, ἢ ὅτι ἀναγνωρίζει καὶ τοὺς οἰκείους του, τὸν πατέρα του, τὴν μητέρα του, τοὺς ἀδελφούς του μὲ τοὺς ὁποίους συνέζησε τόσα χρόνια, ἂν δὲν τοῦ ὁμιλήσουν; Τοῦ λένε νὰ καθίσῃ εἰς τὴν καρέκλα καὶ δὲν ξέρει ποιά εἶναι ἡ καρέκλα, δὲν γνωρίζει ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι τὸ ποτήρι του ἢ τὴν καράφα τοῦ νεροῦ. Καὶ μόνον ὅταν κλείσῃ τὰ μάτια καὶ τὰ πιάσῃ τὰ ἀναγνωρίζει, ὅπως μόνον ὅταν ἀκούῃ τὴν φωνὴν τῆς μητέρας του τὴν ἀναγνωρίζει καὶ τὴν περιεργάζεται μὲ πολὺν προσοχήν.

Ἐν τούτοις καὶ ἀφή καὶ ὄλαι αἰσθήσεις μαζί δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ὄρασιν ὀλοκληρωτικῶς.

Αὐτὸ καταντᾷ δόγμα. Ἡ ὄρασις μᾶς τηρεῖ ἐνημέρους περὶ τῶν ἔξωτερικῶν ἀντικειμένων πλήρως, δηλαδὴ περὶ τοῦ σχήματός των, τοῦ χρώματος, τοῦ μεγέθους συνολικῶς καὶ ἀμέσως, ἐνῶ ἡ ἀφή ἕστερεῖ. Μᾶς δίδει καὶ αὐτὴ πληροφορίας περὶ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ μεγέθους, ἀλλὰ διαδοχικῶς. Διὰ ν' ἀντιληφθῇ ὁ τυφλὸς διὰ τῆς ἀφῆς, πρέπει νὰ ψαύσῃ διάφορα σημεῖα τοῦ ἀντικειμένου, νὰ καλέσῃ δὲ εἰς ἐπικουρίαν καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν φαντασίαν του. Ἄλλως τε διὰ τῆς ἀφῆς ὁ τυφλὸς λαμβάνει γνώσιν μόνον τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἐγγίζει.

Ἐν τούτοις ὑπῆρχαν τυφλοὶ ἐκ γενετῆς ποῦ εἶχαν ἀναπληρώσει τὴν ὄρασιν διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων καὶ σχηματίζοντες ἀφηρημένας ἐννοίας ἐδιδάχθησαν, μαθηματικά, ἀστρονομίαν καὶ φιλοσοφίαν.

Φαντασθῆτε τυφλὸν ἐκ γενετῆς, τὸν Ἄγγλον Καθηγητὴν Σώντε-

ρσον, διδάσκοντα ὀπτικήν, περὶ χρωμάτων καὶ περὶ φωτός.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἔζησεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἀνθρώπων ποῦ ἔβλεπαν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔπῃρε τὰς ἀφηρημένας ἐννοίας, κατώρθωσε δὲ νὰ ἀντιλαμβάνηται μὲ παραστάσεις τῆς ἀφῆς.

Ὁ σοφὸς ὅμως αὐτὸς κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς του ἔγινε παρόδειγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει πόσον σπουδαία εἶναι ἡ ἔλλειψις τῆς ὄρασεως. Ὄταν προσῆλθε παρὰ τὸ κρεβάτι του ὁ παπᾶς διὰ νὰ τὸν κοινωνήσῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ τοῦ ὁμίλησε περὶ Σύμπαντος, Δημιουργίας καὶ τοῦ Θεοῦ, ὁ σοφὸς τοῦ εἶπε:

—Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ δι' ἐμέ, ἀφοῦ δὲν εἰμπορῶ νὰ ἰδῶ τὸ Σύμπαν;

Ὁ κληρικὸς ἐπέμενε καὶ τοῦ εἶπε πῶς ἄλλοι σοφοὶ σύγχρονοὶ του, ὁ Κλάρκ καὶ ὁ Νεύτων, ἐπίστευον εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν ἀντίληψίν των.

Ὁ μελλοθάνατος σοφὸς τότε ὑπεχώρησε καὶ ἀνέκραξε.

—Θεὸ τοῦ Κλάρκ καὶ τοῦ Νεύτωνος ἐλέησόν με.

Ἐπάσχει ὅμως καὶ ἀντίθετον παράδειγμα εἰς τὸ ὁποῖον ἡ τύφλωσις ἠκόλυσε τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν.

Ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας φιλόσοφος Δημόκριτος, ὁ θεμελιωτὴς τῆς μέθου καὶ σήμερον ἀκόμη κρατούσης θεωρίας περὶ ἀτόμων, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ρωμαῖος Συγγραφεὺς Ἄουλος Γέλλος εἰς τὰς «Ἀττικὰς νύκτας» ἐτυφλώθη μόνος του κατὰ τρόπον τραγικώτατον. Ἐποθετήσεν ἀπέναντι τοῦ ἡλίου μίαν ἀσπίδα κατάστιλνον καὶ ἀντίκρουσε τὰς ἀνακλωμένας ἀκτῖνας τοῦ φωτοβόλου ἀστρου κατάματα, δεχθεὶς οὕτω δ.η.ν τὴν ἀνταύγειαν τῆς ἐκτυφλωτικῆς δέσμης δίκην πετυρακτωμένων βελῶν.

Διατι δέ; διὰ νὰ μὴ ταράσσειται καὶ περισπᾶται ἡ προσοχή του καὶ ἡ διάνοιά του εἰς τὰ περὶ τοῦ κόσμου θεωρήματά του ὅπῃ τὰ ἔξωτερικὰ πράγματα. Ἀφ' οὗ δηλαδὴ, ἐφ' ὅσον ἔβλεπε, συνέλεξεν ἀπὸ τὸν ἔξωτερικὸν κόσμον ὅσας γνώσεις εἰμποροῦσε νὰ τοῦ δώσῃ ὁ κόσμος αὐτός, ἠθέλησε νὰ ἔξαφανίσῃ τὸν ἔξωτερικὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ ἐγκαθίερωσῃ τὸν ἐσωτερικόν, διὰ νὰ κατεργασθῇ τὸ ὕλικόν αὐτό.

Εἶναι βεβαίως μεγάλο τὸ πρόβλημα. Τί εἶναι τάχα ὁ τυφλὸς ποῦ χάνει βαθμιαίως ἢ αἰφνιδίως τὴν ὄρασιν; Δύναμις ἡ οὐδετερότης; Κατεστραμμένος νεκρός ἢ δύναμις δημιουργικὴ διὰ νέον κόσμον, ἠθικόν, ψυχικόν, καὶ διανοητικόν;

Πολλὰ παραδείγματα δεικνύουν ὅτι ἡ τύφλωσις ἐνὸς ἀτόμου ἀνωτέρου δὲν εἶναι πάντοτε συμφορὰ διὰ τὴν ἐπιστήμων ἢ τὴν κοινωνίαν, ἴσως δὲ καὶ δι' αὐτὸν τὸν τυφλὸν ἀκόμη.

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

ΥΠΟ Σ. ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΥ

Ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως γηραιὸς καὶ σοφὸς νομομαθὴς κ. Γεώργ. Ἀποστολίδης ἐξέδωκε πρὸ τινων ἡμερῶν κομψὸν τεύχος ὑπὸ τὸν τίτλον »Κριτικὰ« περιλαμβάνον δύο μέρη. Τὸ πρῶτον ἀποτελεῖ ἀναδημοσίευσιν κριτικῆς τοῦ «Ι. Ψυχάρη— τὸ ὄνειρο τοῦ Γιαννίρη» καὶ τὸ δευτέρον μελέτην τοῦ ἐπὶ τοῦ πολυκρότου ἔργου τοῦ διαπροποῦς Ἑλλήνος νομομαθοῦς κ. Π. Βίζουκίδου ἐκτάτου καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ δίκη τοῦ Σωκράτους».

Τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Βίζουκίδου, τὸ ὁποῖον προῦκάλεσε τὰ εὐφημότερα σχόλια τῶν μεγαλυτέρων νομομαθῶν τῆς Γερμανίας, ἀποτελεῖ πολῦτιμον συμβουλὴν ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν μεγάλων δικῶν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ αἰώνιον καὶ θεῖον πνεῦμα ἀκόμη δὲν κατενοήθη ἐπαρκῶς οὔτε ἀπὸ τοῖς πεπολιτισμένους λαοὺς τῆς Δύσεως καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον ἀπὸ τοῖς νεωτέροις Ἑλληνας.

Ποία εἶναι ἡ βαθυτέρα σημασία τῆς δίκης τοῦ Σωκράτους, ἡ ὁποία, μετὰ τὴν δίκην τοῦ Ἰησοῦ ἐνόπιον τοῦ Ἀμαρτωλοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑβραίων ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς τὴν τραγικωτέραν δίκην τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος;

Ὁ Σωκράτης δὲν ὑπῆρξε μόνον ὁ σεμνός, ὁ ταπεινόφρων, ὁ ἀνιδιοτελής, ὁ σοφὸς διδάσκαλος τῆς φιλοσοφικῆς ἠθικῆς, οὔτε ὁ πατήρ τῆς φιλοσοφίας, ὡς τὸν ἀποκαλεῖ ὁ Ἐσέλλερ, οὔτε «ὁ σοφώτατος ἀνδρῶν ἀπάντων» ὡς τὸν ὠνόμασεν ἡ Πυθία.

Ὑπῆρξε κυρίως ἓνας προφήτης καὶ ἓνας Ἀπόστολος. Τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἀθάνατον ἐκείνην Ἀπολογία του διὰ τῆς προφητικῆς του φράσεως: «ἐὰν πειθόμενοι εἰς τὸν Ἄνυτον μὲ φρονέετε, — εἶπε πρὸς τοὺς δικαστὰς του— θὰ περιπέσετε εἰς ἠθικὴν νάρκην καὶ θὰ δυστυχῆσετε ἐκτὸς ἐὰν ὁ θεὸς εὐδοκήσῃ νὰ ἀποστείλῃ ἄλλον τινα κηδόμενος ὑμῶν (εἰ μὴ τινα ἄλλον ὁ θεὸς ὑμῖν ἐπιπέμψειεν κηδόμενος ὑμῶν).

Ὁ Σωκράτης ὑπῆρξεν ὁ κατ' ἐξοχὴν δίκαιος, ὁ ὁποῖος ἦτο τοιοῦτος χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς τὴν τυφλωττουσαν ἀντίληψιν τῶν διεφθαρμένων Ἑλλήνων τῶν ἐποχῶν του. Καὶ ὑπέστη ἀδιαμαρτυρητῶς αἰωνίαν ἀλλὰ σκληρὰν μοῖραν τὴν ὁποίαν ὑφίστανται ὅλοι οἱ δίκαιοι ὅλων τῶν αἰώνων ἐκ μέρους τῶν συγχρόνων των, μὴ δυναμένων νὰ λησμονήσουν τὴν κτηνώδη των καταγωγὴν. Τὴν τραγικὴν αὐτῶν μοῖραν, τραγικὴν διὰ τὰ θύματα ἀλλὰ τραγικωτέραν διὰ τοὺς θύτας ὀρῶει ὡς ἐξῆς ὁ θεὸς Πλάτων, ὁ ἀριστος τῶν

μαθητῶν τοῦ Σωκράτους εἰς τὴν Πολιτείαν του (Β' § IV & V): «Ὁὗτω δικάσιμος ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στροβλώσεται, δεθήσεται, ἀκκαυθήσεται τῷ φθαλμῷ, τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν ἀνακινδυνεύθησεται (δηλ. θ' ἀνασκολοπισθῆ) καὶ γνώσεται ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιος, ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ ἐθέλειν».

Μὲ ἄλλας λέξεις ὁ Δίκαιος θὰ ὑποστῆ τὸ μαρτύριον τοῦτο διὰ νὰ μάθῃ ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι δίκαιος ἀλλὰ καὶ νὰ φαίνεται τοιοῦτος. Εἶναι ἡ ἴδια ἐννοία τῆς περιφήμου συμβουλῆς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος πρὸς τὴν σύζυγόν του ὅτι δὲν ἤρκει νὰ εἶναι τιμῖα ἀλλ' ὅτι ἔπροπε καὶ νὰ φαίνεται ταιαίτη.

Ἡ ἀνωτέρω φράσις τοῦ Σωκράτους ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλοὺς χριστιανοὺς συγγραφεῖς νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι ἔχων ὁ ἴδιος θεῖαν ἐντολήν καὶ ἀποστολικὴν ιδιότητα (τὸ δαιμόνιον) προσέβλεψε τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ λέγων: «ἐὰν ὁ θεὸς εὐδοκήσῃ θὰ σὰς στεῖλῃ ἄλλον τινα.» Ἄλλως τε ἐπανειλημμένως ὁ Πλάτων θέτει εἰς τὸ στόμα τοῦ Σωκράτους φράσεις ὡς: «ἐμοὶ δὲ τοῦτο προστέτακται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ», «ἄδηλον παντὶ πλὴν τῷ Θεῷ», «οἶομαι οὐδὲν πρὸ ὑμῖν μείζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίην» κτλ.

Καὶ ποία ὑπῆρξεν ἡ οὐσία τῆς θείας διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους; Ποῦ ἐστήριξεν ὁ τίς τοῦ ἀσήμεου γλύπτου Σωφρονίσκου καὶ τῆς ἀσήμεου μαίας Φαιναρέτης τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων;

Ὁ Σωκράτης ἐκήρυξε πρὸ παντὸς τὴν ἐγκρατείαν, δηλαδὴ τὴν δυσκολωτέραν τῶν ἀρετῶν, τὴν ὁποίαν οἱ Ἄγγλοι ἀποκαλοῦν αὐτοέλεγχον (Self-Control) καὶ τὴν ὁποίαν οἱ λατινικοὶ λαοὶ τόσον ὀλίγον προσέχουν παρασυρόμενοι συνήθως ἀπὸ τὸ πλέον παρὰλογον αἴσθημα. Μόνον τὸ «γνώθι σαυτὸν» ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ γίνῃ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ κατόπιν αὐτοῦ νὰ γίνῃ δίκαιος. Ἡ δικαιοσύνη, ἀπότοκος τῆς ἐγκρατείας, θεωρεῖται, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς ἡ ὑψίστη τῶν ἀρετῶν.

Ἄλλ' ὁ Σωκράτης δὲν ὑπῆρξε μόνον δίκαιος. Ὑπῆρξε πρὸ παντὸς Πατριώτης. Πρῶτος ἐξ ὅλων τῶν σοφῶν ἐκήρυξεν ὅτι ὁ πατριωτισμὸς δηλαδὴ ἡ Ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη εἶναι ὄχι θεωρητικὴ ἀλλὰ πρακτικὴ πρώτηθεσις τῆς εὐτυχίας τοῦ ἀνθρώπου. «Καὶ ἐν πολέμῳ καὶ διδασκῆσίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον ἅ ἂν κελεύῃ ἡ πόλις τε καὶ ἡ πατρίς» ἢ ὁποῖα, κατ' ἄλλον, αἰώνιον πλέον ἀφορισμὸν τοῦ Σωκράτους, εἶναι «μητρὸς τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμωτέρον».

Καὶ ὅπως ὁ θεὸς προφήτης τῆς Ναζαρετ δὲν ἐφοβήθη τὸν θάνατον, πατήσας αὐτὸν διὰ τοῦ θανάτου, οὕτω καὶ ὁ θεὸς προφήτης τῶν Ἀθηνῶν διεκήρυξε τὴν αἰωνίαν ἀλλὰ τόσῳ πικρὰν ἀλήθειαν ὅτι ὁ θάνατος δὲν εἶναι κατὰ κακὸν ὅταν πρόκειται νὰ ἀποθάνῃ κανεὶς χάριν τῆς ἀρετῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Σωκράτης: «Ἡ δὲν ὑπάρχει τίποτα μετὰ θάνατον καὶ ὁ θάνατος εἶναι ἓνας αἰώνιος ὕπνος ἀνευ ὄνειρου», ὅτε θαυμάσιον

κέδος ἂν εἴη ὁ θάνατος ἢ ὁ θάνατος» εἶναι ἀποδημία εἰς ἄλλον τόπον εἰς τὸν Ἴδην, ὅπου θὰ ἀπαλλαγῇ «τουτωνὶ τῶν φασκόντων δικαστῶν» καὶ «εἰρήσει, τοῖς ἀληθεῖς δικαστᾶς» τὸν Μίνωα, τὸν Ροδάμανθον, τὸν Αἰακόν, τὸν Τριπτόλεμον, καὶ θὰ συναναστρέται τὸν Ὁρφέα, τὸν Μουσαῖον, τὸν Ἡσίοδον καὶ τὸν Ὅμηρον».

Ἄτυχῶς οἱ δικασταὶ τοῦ Σωκράτους εὐφρεῖς ἀλλ' ἐπιτόλαιοι Ἀθηναῖοι διατηροῦντες ἀκόμη ζωηρὰν τὴν ἐντύπωσιν ἐκ τῶν «Νεφέων» τοῦ εὐφρεστάτου ἀλλὰ καὶ κακεντροχεστάτου Ἀριστοφάνους κατεδίκασαν τὸν θεῖον Σωκράτην εἰς τὸ κόνειον, διαπραΰναντες τὸν πλέον ἐγκληματικὴν δικαστικὴν πλάνην καὶ τὸ πλέον ἀπαίσιον δικαστικὸν ἐγκλημα τῆς Ἰστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ.

Εἰς τὸν κ. Ἀποστολίδην, ὑπενθυμίσαντα διὰ τῶν «Κριτικῶν» του εἰς τὴν ἐκτροχιασθεῖσαν προσοχὴν τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων τὴν δίκην τοῦ Σωκράτους καὶ μάλιστα εἰς τὸν κ. Βιζονκίδην, τιμήσαντα διὰ τοῦ σοφοῦ του συγγράματος τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιστήμην εἰς τὴν ξένην, ὀφείλονται πολλὰ χροῖτες διὰ τὸ βαθὺ ἐπιστημονικὸν ἀλλὰ καὶ ἐξόχως ἔθνικὸν ἔργον των.

Εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος θέλωμεν δημοσιεύσῃ ἄρθρον περὶ τῶν ἐν ἐπανήσω ἀκαδημιῶν ἐπὶ ἐνετοκρατίας τοῦ ἐκ Ζακύνθου γνωστοῦ λογίου καὶ τακτικοῦ συνεργάτου μας κ. Σ. Δὲ Βιάζη.

ΠΡΟΜΗ-
ΘΕΥΤΑΙ

ΤΟΝ Α. Α. Μ. Μ.
ΤΟΝ ΒΑΣΙΛ. ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΤΗΣ Α. Υ. ΤΟΥ
ΠΡΙΝΚ. ΤΗΣ ΟΥΛΙΑΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ - ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ - ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΑΠ. ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ

ΒΕΡΑΝΣΕΡΟΥ 1 ΠΛΑΤ. ΚΑΝΙΓΓΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ

KOLYNOS

DENTAL CREAM

Ἡ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ᾘΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
Ἡ ΠΛΕΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΠΡΟΤΙΜΑΤΑΙ ΕἰΣ 77 ΚΡΑΤΗ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΣΙ
ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 - ΑΘΗΝΑΙ

Ἀναλαμβάνεται ἡ προπαρασκευὴ ὑποψηφίων διὰ τὰς εἰσιτηρίους καὶ τμηματικὰς ἐξετάσεις ὄλων τῶν σχολῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τοῦ Πολυτεχνείου.

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ἀνόργανος Χημεία - Ὄργανική Χημεία
Φαρμακευτικὴ Χημεία - Βοτανικὴ - Φυσικὴ Φαρμακολογία.

Ἀνώτερα καὶ Κατώτερα Μαθηματικά, Λογιστικά, Σέται Γλώσσα.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ εἰδικῶν καθηγητᾶς πτυχιούχους ξένων Πανεπιστημίων, Ἐπιμελητᾶς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

== **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** ==

**ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ, ΦΥΣΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Μ. ΓΙΑΤΡΑ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

32^Α ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32^Α - ΑΘΗΝΑΙ

Ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἀναλαμβάνεται διὰ συστηματικώτατης διδασκαλίας ὑπὸ εἰδικῶν καὶ ἀνεγνωρισμένης ἀξίας καθηγητῶν, ἡ ἀριωτάτη προπαρασκευὴ ὑποψηφίων διὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, Πολυτεχνεῖον, Ἀνωτάτην Ἐμπορικὴν, Δασολογικὴν, Γεωπονικὴν καὶ τὰς Στρατιωτικὰς Σχολὰς Εὐελπίδων, Διαχειρίσεως Ἱατρικῆς κλπ.

Ἐπίσης ἀναλαμβάνεται ἡ τελεία προπαρασκευὴ ὑποψηφίων διὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις εἰς τὰ Γυμνάσια, Ἐμπορικὰς Σχολὰς καὶ τὸ Πρακτικὸν Λύκειον.

ΔΙΔΑΚΤΡΑ ΔΡ. 250 ΜΗΝΙΑΙΩΣ

ΕΓΓΡΑΦΑΙ: Πληροφορίαι καθ' ἐκάστην, -32^Α Κάνιγγος 32^Α-

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Γ. ΒΑΛΛΗΝΔΑΣ & ΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 36

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 5.100.000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 5-68

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΙΔΙΟΤΡΑΠΕΖΑ,"

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ἀγοραπωλησία χρεωγράφων καὶ συναλλάγματος

Προεξοφλήσεις

Πιστώσεις ἐναντι φορτωτικῶν

Καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ εἰς δραχμὰς
καὶ εἰς συνάλλαγμα ὑπὸ εὐνοϊκωτάτους ὄρους.